

Salezijanska Poročila.

Glasilo salezijanskih sotrudnikov.

* Turin - Via Cottolengo, 32 *

VSEBINA: Ljubezen do bližnjega	53	Milosti	72
Profesor Celestin Durando	56	Zaupajmo v Marijo	73
Preventivni sistem vzgajanja, III	58	Češčenje presv. Jezusovega Srca:	
Odpustki salez. sotrudnikov	59	a) Dragim častivkam	74
Življenje don Boska (dalje)	60	b) Češčenje v mesecu maju	75
Praznični oratorij	63	c) Nove častivke in častivci	75
Iz salezijanskih misijonov:		d) Mir z vami	75
a) Matto Grosso	65	Pogled po svetu	75
b) Indija	70	Življenje Savia Dominika	79
Pobožnost do Marije, pom. kristjanov	71	Nekrolog	80

Ljubezen do bližnjega.

SAKA družba ima svoje junake, a večjih junakov, kakor jih štejejo redovniške družbe, je med svetnimi družbami težko najti.“ (1).

Kdo more najti večjih junakinj, kakor so hčere sv. Vincencija. Od jutra do večera in tudi ponoči bedijo ob zglavju ubogih bolnikov, jih tolažijo, jim strežejo, skrbijo zanje, kakor za brate — in vse to ne za plačilo tega sveta, niti za čast božja zapoved jim vdiha srčnost: *Ljubi bližnjega, kakor sam sebe.*

Ljubi bližnjega, kakor sam sebe! — Te besede so podpirale sv. Vincencija, da se je odpovedal svetnim častem in

si iskal zapuščenih trpinov, da jih je tolažil in jih s svojo ljubeznijo vodil k Bogu. Njegov duh so ohranili zvesti sinovi, delavni in ponižni, a v svoji ponižnosti junaki ljubezni — podobni očetu.

Kdo ne občuduje sinov sv. Ignacija, močnih stebrov sv. katoliške cerkve? V najlepših letih, podobnih pomladi, ki vabi in vleče v prosto naravo, se odpovedo vabljevemu svetu in se zapro med samostansko zidovje, da se izurijo v hrabre vojščake . . . da potem polni kreposti prihitijo pomagat katoliški cerkvi . . . da se neumorno trudijo za zveličanje bližnjih. Njih plačilo ni čast, ne svetno plačilo — njim zadostuje, da

(1) Spiga d'oro, avgust 1901.

spolnijo voljo nebeškega Očeta, da delujejo v blagor svojega bližnjega.

Junak je bil sv. Frančišek asiški, ki je razdelil svoje imetje in postal ubog — asiški revež (1) — da bi s svojim vzgledom koristil posvetnim in jih pripeljal na pot pokore. Ljubezen do bližnjega ga je storila junaka. In to junaštvo je ostalo na svetu — med hrabro četo njegovih sinov.

Vsaka družba šteje junake. Svet se jim posmehuje, jih imenuje norce, a večjih junakov ni najti na zemlji.

In kaj naj rečemo o naši družbi? Ali v njej ni nikakih junakov, kakor v drugih redovniških družbah? O da, tudi v njej so blagočutna srca, ki so se odpovedala svetu in si izbrala plemenito navodilo: *Ljubi bližnjega, kakor sam sebe.*

Daj mi duše, drugo vzemi... te besede je zapisal don Bosko, ko je ustanovil salezijansko družbo — pomenljive besede, v katerih se skriva junaška ljubezen.

Ta ljubezen ga je krepila sredi težav, mu dajala moč, da je pozabil na trud, da je vsako minuto obrnil za bližnjega. Ta ljubezen, je hotel, da navdušuje njegove sinove..... da tudi ti, kakor on, posvetijo svoje življenje za blagor bližnjega. In ta ljubezen je ostala, kakor dedščina, najbolj dragocena po velikem očetu... kakor navodilo, po katerem naj se ravnaajo njegovi sinovi.

To navodilo je ostalo ljubo — temelj vsega delovanja v salezijanski družbi.

Poglejte oratorije. Več sto dečkov igra na dvorišču, skače in kriči, sredi

njih pa mladi duhovniki in veseli kleriki. Tudi ti igrajo z otroki, ž njimi skačejo, sredi otrok se storijo otroke. Svet jih vidi, čudi se jim, marsikdo jih celo zasmehuje, kdor pa pozna namen oratorijev, ta jih hvali in občuduje.

O da, treba se je požrtvovati, večkrat ponižati, a oni vedo, da le ljubezen privabi v oratorij, kjer so dečki zavarovani pred svetom, in ta misel jih tolaži in osrčuje. Ljubezen do bližnjega je njih navodilo — dedščina ljubega očeta, in to navodilo jih ustvarja junake.

Stopimo v Turin, v svetišče Marije Pomočnice, ko se poslavlja krdelo don Boskovih hčera in sinov... izročujejo se v Marijino varstvo, proseč jo pomoči, predno se podajo na težko delovanje, ki jih čaka v daljni ptujini. Stariši jokajo, bratje in sestre žalujejo: prišli so, da se poslovijo — morda za vedno. Otroška ljubezen do ljubih starišev in dragih svojcev tudi junakom trga srce in vabi iz oči potok solza. — Z Bogom... na svidenje v nebesih — je zadnji pozdrav. Srce krvavi, ljubezen do svojcev se bori z ljubeznijo do ubogih trpinov, ki, ležeč v dušni temi, potrebujejo njihove pomoči... a don Bosko je rekel: *Daj mi duše, drugo vzemi* — in to zadostuje, da zapustijo ljube starše, milo domovino in hite za dušami v ptuji, neznani svet...

Duše... duše... ta beseda jih krepi v daljni ptujini, tam sredi divjakov, bolj divjih od divjih živali. Trpljenje je njih spremljevalec v neobsežnih pustinja, sredi tisoč nevarnosti divjih pokrajin. Koliko noči prebijejo sredi

(1) Tako ga navadno imenujejo na Laškem.

gozdov, zaviti v plašč, kjer jim je postelja vlažna zemlja, streha jasno nebo, tolažnik in tovariš mirna vest in angel varuh.

Kakšno plačilo, da se toliko trudijo, da žrtvujejo svoje življenje? Na zemlji gani... skriti pred svetom, daleč od časti in svetnega plačila... njim zadostuje, da rešijo duše, da koristijo bližnjim.

* * *

Ozrimo se v učilnico, kjer sedi množica čvrstih mladeničev in se pripravljajo za bodoče življenje. Medtem ko se svet raduje, ti sedijo mirno pri knjigah in si z učenjem belijo glave. Svet jih vabi... obljublja jim čast, prijetno življenje, a v mladih srcih je zasajena ljubezen, katere svet ne more prevariti — ljubezen do Boga in ljubezen do bližnjega. Oni vedo, da jim težavno učenje ne bo prineslo svetnih časti, ne imenitnih posvetnih služb — morda jim bo pokorščina odločila zadnji prostor, najbolj ponižen v celi družbi — toda ta misel ne straši junakov: zadostuje jim, da pomagajo bližnjemu.

* * *

Da bi se ves svet združil z redovniki in jih podpiral v njih delovanju, koliko več bi se storilo za bližnjega. Toda koliko jih je, ki ne marajo videti krščanskih junakov, ki darujejo svoje življenje za svojega bližnjega: preganjajo jih in zasmehujejo njih delovanje.

„Gospod vitez, koliko dečkov prihaja v vaš oratorij?“ vprašal sem pred kratkim častitega sobrata, gospoda Pavio.

„1200-1300 vsako nedeljo.“

— „Toliko? Kako jih vendar privabite toliko?“

— „S prijaznostjo, z darovi in drugimi sredstvi.“

— „Z darovi, pravite... Kje jih dobite?“

— „S težavo in trdom. Cel teden hodim okrog, iščem radodarnih oseb, trkam in prosim... Več oseb, ki poznajo korist don Boskovih oratorijev, rado pomaga... večkrat jih je pa treba slišati, in grenke... prav tako, kakor bi nabiral za lastni žep, medtem ko se ne trudim za drugo, kot za uboge mestne otroke.“

In jaz vprašam: Ali ni to junaška ljubezen, ponižati se, hoditi od vrat do vrat in prositi za druge? — Kdor nima srca, bolj trdega kot kamen, bo gotovo pritrdil na to vprašanje.

Nekoč sem pokazal don Rui časopis, ki je zasmehoval njego pismo, v katerem je prosil za indijanske misijone.

„Svet ne pozna“ — je rekel — „ne pozna bede ubogih divjakov. Da bi jo poznal, z odprtimi rokami bi prihitel pomagat. Reveži nimajo obleke, nimajo živeža, — za vse morajo skrbeti ubogi misijonarji. Misijonarji sami trpijo lakoto in skrajno uboštvo... vsak dan prihajajo pisma, kjer prosijo pomoči. Jaz nimam, da bi jim mogel ustreči... čakam in čakam, dokler me ne prisili skrajna stiska in tedaj moram prositi. Jaz prosim dobre sotrudnike, nikdar ne silim... ne prosim jih zase, marveč za uboge divjake, ki so tudi naši bratje.“

Pri teh besedah si je obrisal solze, ki so pokazale plemenito srce krščanske ljubezni. S spoštovanjem sem mu poljubil roko in rekel v srcu: „Ti si pravi naslednik očeta don Boska — pravi junak krščanske ljubezni.“

Profesor Celestin Durando

duhovnik salezijanske družbe.

Na veliko sredo zjutraj je angel smrti obiskal salezijanski oratorij v Turinu in vzel salezijanski družbi enega prvih predstojnikov, č. g. prof. **Celestina Duranda**. Ž njim je izginil eden najstarejših in najbolj ljubljenih don Boskovih učencev, pobožen in vzgleden duhovnik, ponižen in neustrašen, mož popolnoma po don Boskovem duhu. Ž njim — piše *Momento* (28. marca) — je zginil *nenavaden razum, zlato srce, Gospodov vojak*.

Dne 12. marca ga je zadel mrtvoud, ki ga je v kratkem pripeljal do zadnjih trenutkov. Na cvetno nedeljo je z vzgledno pobožnostjo prejel sv. popotnico, katero mu je prinesel sam vrhovni predstojnik, don Mihael Rua. Nato se mu je bolezen nekoliko zboljšala, tako, da so celo zdravniki začeli upati. Bil je popolnoma vdan in je mirno pričakoval, da se izpolni volja nebeškega Očeta. Na predpraznik sv. Jožefa ga je obiskal nj. emin. kardinal Richelmy in mu podelil svoj blagoslov. Tudi monsignor Alojzij Spandre, titul. škof iz Tiberiada in monsignor Janez B. Ressia, škof iz Mondoví, sta prihitela k njegovi postelji. Sv. oče mu je poslal brzojavko in mu želel ozdravljenje. Toda dne 23. marca se je začel bojevati s smrtjo in je ostal v tem stanju, dokler ga Bog ni poklical k sebi. Upamo, da so mu njegova dobra dela odprla takoj nebeška vrata, vendar ga priporočimo v molitev spoštovanim čitateljem.

Celestin Durando se je rodil v Fariglianu na Laškem dne 29. aprila leta 1840. Prve gimnazijske razrede je dovršil v zavodu *del Carmine* v Turinu. Dne 30. aprila 1856. ga je don Bosko sprejel v svoj oratorij. Ker takrat don

Bosko še ni imel gimnazijskih razredov v svojem zavodu, obiskaval je Durando šolo profesorja Pizza, ki je občudoval njegovo nadarjenost in mu obljubil sijajno bodočnost. Toda on, ko je dovršil vso gimnazijo, se je popolnoma posvetil don Bosku, katerega je ljubil z otroško ljubeznijo. Dne 6. novembra l. 1857. je oblekel duhovsko obleko in takoj postal učitelj v oratoriju. Učenci, katerim se je popolnoma posvetil v šoli in zunaj, so ga spoštovali in ljubili. Zanimivo je bilo viditi 40-50 dečkov, ki so pozabili na vesele igre svojih tovarišev in so se rajši sprehajali s klerikom Durandom in se ž njim menili.

Dasi je bil še jako mlad, vendar to ni bilo njegovo edino opravilo. V onih časih je bilo treba pomagati don Bosku v njegovem početku, in Celestin Durando je moral večkrat po šoli iti v kuhinjo pripravljat kosilo. Ob nedeljah pa je pomagal v prazničnih oratorijih sv. Alojzija in sv. Frančiška.

In vendar s svojim značajnim mirom in veliko natančnostjo ni učil le drugih, marveč je našel še toliko časa, da se je učil zase, tako da je bil dne 21. maja l. 1864. posvečen v mašnika in je l. 1865. dosegel doktorsko čast na kraljevem vseučilišču v Turinu.

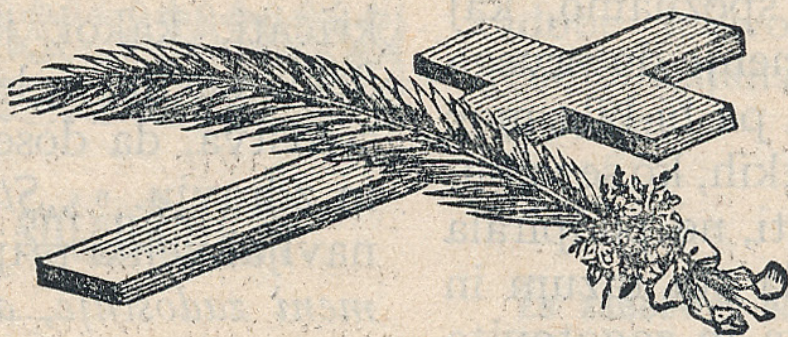
Prof. Vallauri in slavni Lanfranchi sta jako spoštovala prof. Duranda — čislala sta ga kot znamenitega latinca. Bil je velik prijatelj znanega učenjaka Allieva in v dopisovanju s Cezarom Cantú, Avgustom Conti, Petrom Fanfani in drugimi odličnimi učenjaki.

Don Bosko mu je izročil uredništvo *laške klasične knjižnice za mladino* (*Biblioteca classica della gioventù italiana*), ki je izdala nad 200 klasikov. Izpod njegovega peresa imamo *Precetti di letteratura*, *latinsko slovnico in latinsko-laški in laško-latinski slovar*, ki je že izšel v 21 izdajah, in katerega smemo prištevati med največje in najboljše latinsko-laške slovarje.

In kakor bi vse to ne zadostovalo, izvolili so ga v višji kapitel salezijanske družbe, kjer je ostal do smrti in je mnogo pripomogel k razvoju sal. družbe s tem, da si je pridobil prijateljstvo in spoštovanje pri najbolj plemenitih družinah v Piemontu, pri mnogih kardinalih, nadškofih in škofih v Italiji in izven Italije in pri najbolj slavnih osebah.

Profesor **Celestin Durando** ni imel sovražnikov, kdor ga je poznal, vsakemu se je prikupil, vsak ga je ljubil.

Naj blaga duča počiva v miru in uživa plačilo po trudapolnem življenju!

Preventivni sistem vzgajanja.

III. Kako ga vpeljati — Splošna pravila.

Pri preprostem razjasnjevanju don Boskovega načina v vzgajanju imeli smo v mislih dvojni namen: najpreje smo hoteli pokazati kaj je mislil o vzgoji don Bosko, istočasno smo pa želeli, da bi način njegovega vzgajanja vpe-ljali povsod-nele po zavodih, temveč tudi v družinah sotrudnikov. Da dosežemo ta drugi namen treba je, da na kratko pojasnimo kako bo mogoče vpeljati preventivni sistem: pri tem bomo pa sledili don Boska samega. V drugem poglavju svoje knjige « *Preventivni sistem pri vzgoji mladine* » nam podaja dragocena navodila, ki jih lahko razdelimo v *splošna in podrobna*. Ker je treba, da jasno razložimo to velevažno točko, bomo za enkrat podali le splošna navodila.

* * *

Don Bosko prične svoj spis z važno izjavo: « Način preventivnega sistema vzgajanja ima temelj v besedah sv. Pavla: *Charitas patiens est, benigna est... omnia suffert, omnia sperat, omnia sustinet* (1). *Ljubezen je potrpežljiva, je krotka.... Vse prenese, vse upa, vse potrpi*. Zato je le kristjanom mogoč preventivni sistem. Razum in vera sta sredstvi, katerih se mora vzgojitelj vedno posluževati; on sam ji mora rabiti, če hoče, da ga bodo gojenci ubogali in da bo dosegel svoj cilj. » In to je resnica. Ko nas je Bog ustvaril, je razlil v nas žarek svetlobe, ki razsvetljuje njegovo obličje. Ta svetloba, ki se vedno množi z našo starostjo in se vedno razširja, je človeški razum. Ž njim spoznamo, kaj je dobro in slabo ter čutimo nagnenje do prvega in stud pred drugim. — Kakšna pa bi bila moč našega uma, če bi je v onih trenutkih, ko se vzbujajo strasti in pretijo nevarnosti, ne podpirala milost božja? Jasno je torej, da sta razum in vera edini sredstvi, ki vzdržujeta in zagotovita napredek človeške popolnosti; in zato ravno je don Bosko postavil razum in vero kot temelj preventivne vzgoje.

Bodimo prepričani, da tudi deček razume,

opazuje in hrani v spominu in da je tembolj razpoložen slušati naš glas, čimbolj razvidi, da se trudimo za njegov blagor, za njegov napredek, za njegovo vzgojo. « Vodja — piše don Bosko — se mora popolnoma žrtvovati za svoje podložne; nikdar naj ne prevzema del, ki bi ga odvrčala od njegove službe; bodi vedno med gojenci, razun če ga zadržuje posebna dolžnost in imajo gojenci že druge nadziralce. »

Iz tega uvidimo, da je *požrtvovalnost* neobhodno potrebna pri preventivnem vzgajanju. Vzgojitelj se mora za gojenca zamimati in se žrtvovati za njegovo vzgojo. To pa ni potrebno le predstojnikom raznih zavodov, ampak tudi krščanskim staršem, ki jim je skrb vzgoje lastnih sinov: vsak čas jih morajo nadzorovati. Oče ali mati, ki želita dober uspeh pri lastnih otrokih, jih nikdar ne puščata samih; njuno skrbno oko jih čuva in nadzoruje povsod. Starši, ki tega ne storé, ne morejo reči, da spolnujejo svoje dolžnosti.

Nadalje je treba, da preskrbimo dečku vzglednih tovarišev. « Nравnost učiteljev, mojstrov in nadziralcev — piše don Bosko — mora biti gotova. » Z druge strani pa je treba skrbeti, da nihče ne razdira vzgojiteljevega dela. « Zato naj se skrbi — pravi don Bosko — da dečki ne ostanejo nikdar sami. Kolikor je mogoče, naj jih nadziratelji posvoda prehité; naj ostanejo ž njimi, dokler jih ne nadomestijo drugi: nikdar naj jih ne pustijo brez dela. »

Roditelji in vzgojitelji morajo uvažati, da so oni studenec pri katerem se bo napajala nežna mladež, da so luč, ki ji mora obsvitati pota, vzor po katerem se bo mladina ravnala. Ta opomin nam podaja slavni Dauphin v svojem delu « o vzgoji. » « So ljudje — pravi — ki so sami zase lahko hudobni; starši in vzgojitelji pa, če so taki, so vedno na kvar nežnim bitjem, ki so ž njimi v tesni zvezi. »

Postavimo toraj najpoprej temelj, ki sloni na dveh omenjenih točkah, namreč na *požrtvovalnosti* in na *dobrem zgledu*, potem pa pustimo gojencu mnogo prostosti: « Bodi dovoljeno dečkom skakati — pristavi don Bosko — tekati, kričati, kakor jim drago; telovadba, godba, deklamacije, gledišče, sprehodi so vspešna sredstva, da dosežemo red, koristimo nравnosti in zdravju. » „Storite karkoli vam drago, je ponavljal veliki prijatelj mladine, sv. Filip Neri — meni zadostuje, da ne grešite.“ — To je tretje velevažno pravilo.

„Igre, zabave, veselje, odkritosrčnost — pravi Mgr. Dupanloup — so neobhodno potrebni pri vzgoji. Vzgoja je resna in natančna stvar, ker ne pusti v miru nobene dečkove zmožnosti, vse hoče imeti v svoji oblasti. Ker se vadijo vse dečkove zmožnosti, jim je razvedrilo neobhodno potrebno;

(1) I. Kor. XIII, 4, 7.

morajo se menjavati zabave in igre z njihovimi opravili. Le na ta način, zamoremo ohraniti skladnost med nežno dobo in zahtevami vzgoje."

Kakor pa človeku, ki ve, da je povzdignjen za nadnaravni red, ne zadostuje edinole naravna popolnost, tako je tudi navadno nemogoče, da bi dosegel to naravno popolnost samo z razumom. Je dejstvo vseh časov in vseh krajev: naravni čut poštenosti in pravičnosti mnogokrat ne zadostuje in radi tega so zakonodavci vseh narodov postavili globe in kazni za spolnjevanje postav. Kakor pa prelomimo človeške zakone, tako prelomimo — kar je še bolj žalostno — naravne in božje. Človek, kadar jih prelomi, navadno čuti vso njihovo moč in spozna vso hudobijo. Ako v gotovih trenutkih ne pribeži k milosti božji, ki nagiba našo voljo k dobremu in nas odvrča, da ne zabredemo v hudo, akoravno kristjan, večkrat nesrečno pade. Je torej neobhodno potrebno in tembolj pri mladini, da mu pristopi na pomoč ter ga podpira vera.

« Pogosta spoved — piše don Bosko — pogosto sv. obhajilo, vsakdanja sv. maša so stebri, kateri morajo vzdrževati vzgojevališča, v katerih hočejo odvrniti pretenje in kazen. Nikdar siliti dečkov k sv. zakramentom, pač pa jih navduševati in jim nuditi priložnosti, da se jih poslužujejo. Ob duhovnih vajah, v tridnevnicah, devetdnevnicah in pridigah naj se opisuje lepota, vzvišenost in svetost vere, ki ima tako lahka sredstva, tako koristna za človeško družbo, za mir srca in za zveličanje duš, kakor so ravno zakramenti. Na ta način bodo dečki nehoté ljubili spoved in sv. obhajilo ter se pobožno in s sadom približevali. »

Zadnji don Boskov opomin bi morali še posebej pojasniti, toda zdaj naj zadostuje. Zaključimo z lepimi besedami modrega Tommasea: « Domača vzgoja, bodi še tako modra in varna, ne zadostuje za blagor otrok. Naše srce ima tako skrita skrita skrivališča, da jih ni očetovo ni materino oko ne more odkriti. Edina vera zamore spopolniti vzgojo srca. ».

Odpustki salezijanskih sotrudnikov.

Salezijanski sotrudniki, ako opravijo spoved (1) in sv. obhajilo ter obiščejo kako cerkev ali javno kapelo, oziroma lastno kapelo, če žive v družbi, in ondi molijo po namenu sv. očeta, morejo zadobiti popoln odpustek:

(1) Glej „Važno razjasnilo.“

Enkrat v mesecu in sicer:

1. Na dan, ki si ga sami izberejo.
2. Na dan vaje srečne smrti.
3. Kadar se udeleže salez. shoda.
4. Dne 24. v mesecu, če se udeleže službe božje zjutraj ali zvečer v salez. cerkvi ali kapeli.

Odpustki v mesecu maju.

Popoln odpustek: Najdba sv. križa (3. maja). — Prikazen Mihaela nadangela (8. maja). — Kristusov vnebohod (9. maja). — Binkoštna nedelja (19. maja). — Marija Devica, pomoč. kristjanov (24. maja). — Sv. Trojica (26. maja). Sv. Rešnje Telo (30 maja).

Nepopoln odpustek: Križev teden, 6-7-8 maja, odpustek 30 let in 30 kvadragen; na soboto pred binkoštno nedeljo (18. maja) odpustek 10 let in 10 kvadragen. Od binkoštnega ponedeljka (20. maja) do sobote (25. maja) odpustek 30 let in 30 kvadragen vsak dan.

Razun teh odpustkov postanejo deležni vseh odpustkov rimskih postaj, porcijunkule, Jeruzalema in sv. Jakoba v Komposteli vselej, kadar molijo 5 Očenašev, Češčenamarij in Čast bodi... za blagostanje krščanstva in Očenaš... Češčenamarijo... Čast bodi... po namenu sv. očeta.

Opomba.

Teh odpustkov se zamorejo udeležiti le oni, ki so vpisani med salezijanske sotrudnike in molijo vsak dan Očenaš... Češčenamarijo... Čast bodi... z vzdihom: *Sv. Frančišek Saleški, prosi za nas.*

Olajšave.

1. Bolniki ali okrevajoči salezijanski sotrudniki, ki brez težave ne morejo iti iz hiše, morejo zadobiti imenovane odpustke, ako doma molijo 5 Očenašev... Češčenamarij... Čast bodi.

2. Sotrudniki, ki žive v krajih, kjer ni salezijanske cerkve, se morejo udeležiti odpustkov, katere so rimski papeži dodelili salezijanskim cerkvam, ako obiščejo lastno župno cerkev in storijo, kar je zaukazanega.

3. Sotrudniki, ki živé v semeniščih, zavodih in drugih družbah, ako izpolnijo pogoje, lahko zadobe v svoji kapelici vse odpustke, podeljene salezijanskim sotrudnikom in salezijanskim cerkvam.

Važno razjasnilo.

Za zadobitev popolnih odpustkov sta navadno predpisani spoved in sv. obhajilo. — Kdor je imel lepo navado spovedati se vsak teden, zadostil je s to spovedjo za vse odpustke, za katere je bila v istem tednu predpisana spoved. Sv. oče Pij X. pa je z dne. 14. februarja 1906. določil, da oni, ki pristopajo vsak dan k sv. obhajilu (in tudi tedaj, če ga enkrat ali dvakrat med tednom opuste), lahko zadobijo vse popolne odpustke tudi brez tedenske spovedi.

ŽIVLJENJE DON BOSKA.

XXX.

Beg Pija IX - Don Bosko pošlje 33 lir
- Politični boji - Pridiga za neodvisnost.

Zalostni dogodki so se dogajali v Rimu. Kralj Karel Albert je moral bežati, minister Rossi je padel pod mečem vstajev, papežovo življenje je bilo v nevarnosti. Množica vstajnikov je obkrožila papežovo palačo, mu razorožila vojake in mu klicala smrt. Monsignor Palma, papežev tajnik, je zadet od sovražne krogle padel mrtev v svoji sobi. Kaj bo storil papež v tej grozni stiski? Ali naj se uda in postane jetnik?

Žalosten je sedel v sobi, premišljeval in molil. Prosil je božjega razsvetljenja z onim zaupanjem, s katerim se prosi v skrajni stiski — in ni prosil zastoj. V sobo stopi služabnik in mu prinese zabojček s pismom. Odpre pismo in bere:

„Dedič po imenu, časti, kreposti in srčnosti, in skrvaraj po istem trpljenju slavnega papeža Pija VI. — Vi, sv. oče, gotovo čislajte ta mali, a dragoceni spominek, ki, upam, ne bo služil v isto rabo. Toda, kdo more odkriti božje načrte, katere Previdnost pripravlja Vaši svetosti?“

Peter Chatrousse, škof v Valenci (1).“

V zabojčku je bila zlata škatlica, v kateri je papež Pij VI. nesel seboj sv. Rešnje Telo, jedino tolažbo v onih trenutkih, ko so ga l. 1799. Francozi iztrgali iz Rima in ga peljali čez Alpe v Valenco, kjer je skončal sveto življenje.

Pij IX. ni več dvomil; spomnil se je besedi sv. pisma: Kadar vas preganjajo v tem mestu, bežite v drugo, in sklenil je bežati.

Dne 23. novembra (1848.), medtem ko so gosti oblaki krili nebo in temna noč nehvaležno mesto, tako, da ni nikdo sumničil, da bo papež ubežal, je sv. oče stopil v zasebno kapelico in se priporočil božjemu varstvu: potem je vstal, se preoblekel in preoblečen, z malo svetilko v roki, izšel skozi skrivna vrata. Na določenem mestu ga je pričakoval grof Spaur, da ga prepelje iz mesta. Dne 25. novembra je papež prišel srečno v Gaeto.

Papež, ki je zgubil vse svoje imetje, je sicer videl potrebe sv. cerkve a pomagati ji ni mogel. Napoljski kralj Ferdinand II. mu je dal na razpolago svojo palačo in si je štel v čast gostovati

visokega gosta, toda papežu se ni zdelo umestno, da bi ena sama vlada imela toliko stroškov.

Komaj so zvedeli škofje o veliki potrebi, so se takoj obrnili do vernega ljudstva, in kmalu so se verni skušali, kdo bo več pripomogel namestniku božjemu.

Tudi don Bosko je med svojimi dečki nabral malenkostno svoto in jo poslal sv. očetu. Ko je papež prejel pismo in 33 lir, bil je ginjen do solz. Sam je vzel denar in pismo ter ukazal kardinalu Antonelliju, naj v njegovem imenu zahvali don Boska in naj izroči apostolski blagoslov njemu in njegovim dečkom. (1).

Zbirala se je pa huda nevihta, ki je izpostavila don Boskov oratorij v skrajno nevarnost. Duhovniki, ki so hodili don Bosku pomagat, bili so v prepiru radi političnih mnenj. Don Bosko ni maral politikovati, zato so ga svobodomiselni duhovniki začeli sovražiti in mu nasprotovati. Svobodoželjni so se želeli oprostiti duhovske obleke. In res je več duhovnikov sleklo talar (2). Svobodomislec so podpirali preosnovo in podpihovali otroke, da so se norčevali iz duhovnikov v duhovski obleki.

Neki duhovnik, videč, da bi don Boskov zgled privabil za seboj mnogo drugih, je šel k njemu in ga skušal pregovoriti, da bi spremenil obleko. Don Bosko se glasno zasmije in potem:

— Ali ste že govorili o tem z gospodom Caffassom?

— Šene.

— Poskusite pregovoriti njega in za njim dr. Borela; ko vidim ta dva v fraku in s cilindrom, kdove, da tudi meni ne pride želja. — Duhovnik je uvidel, da je vsaka beseda zaman in je mirno odšel.

Škofje so kmalu zavrgli preosnovo. Duhovnikom se je zdela prepoved težka, zato niso mogli ostati v oratoriju — mislili so, da je don Bosko provzročil prepoved. Nekateri so začeli zahtevati, da bi se dečki udeleževali javnih zabav, drugi so jim govorili o politiki in jim vcepjali napačna mnenja. Don Bosko ni molčal; nastopil je resno in pokazal duhovnikom, da je njih politika skrbeti za dečke in jih storiti dobre kristjane.

Toda modri njegovi nasveti niso obveljali, zato je bil prisiljen govoriti raz leco in jim pre-

(1) Grofica Spaur, *Relazione del viaggio di Pio IX. a Gaeta*.

(1) Rohrbacher, V. zv. str. 558.

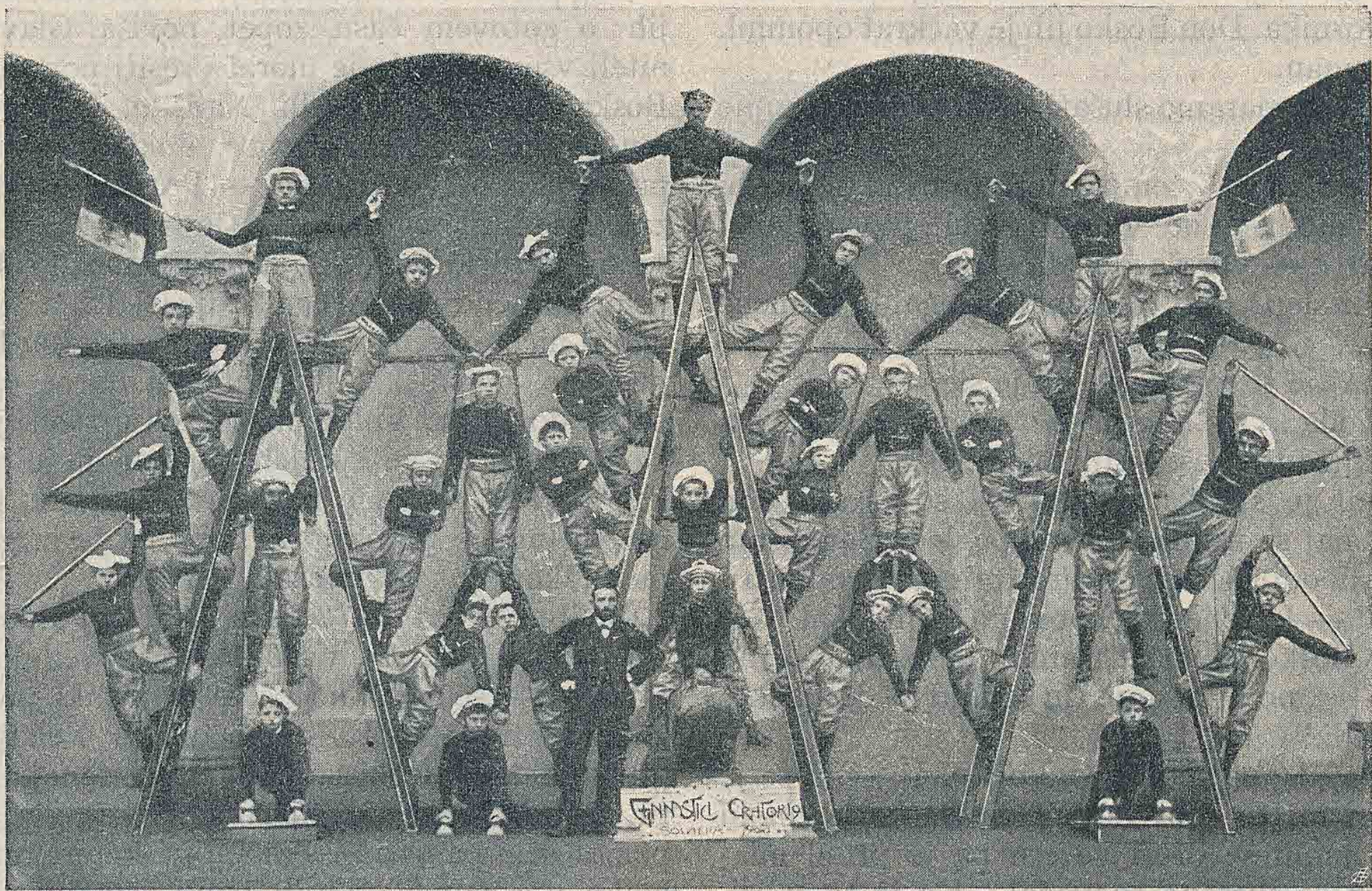
(2) Na Laškem duhovniki navadno nosijo vedno talar.

povedati vsako politiko. Dasi je storil z največjo previdnostjo, vendar je zbudilo ošabne duhovnike in začeli so ga še bolj sovražiti. Tudi med dečki se je začelo gibanje; mnogo izmed njih je zapustilo oratorij in zahajalo na javne prostore, kjer so mali otroci v črnem baršunu, z dolgimi kodri, s svetlim orožjem za svilenim pasnikom in laškim grbom, obešenim na zlati verižici, s petjem in predavanjem zabavali občinstvo.

Nekega dne, bilo je poletu, stopita k don Bosku dva duhovnika iz oratorija sv. Alojzija in ga prosita, naj jima dovoli, da peljeta s tribarvno

prosi, da naj ga prihrani za zasebni pogovor, toda mladenič: — „Ne, gospod“ — je vpil — odslej ni več *zasebno in tajno*, vse mora priti na dan.“ Dečki so bili močno vznemirjeni.

Medtem je pozvonil zvonček in klical dečke v cerkev. Don Bosko je upal, da se bodo v podnožju altarja zopet umirili, a ni bilo tako. Duhovnik, katerega je don Bosko naprosil za pridigo, je stopil na leco in govoril o *neodvisnosti* in *prostosti*. Don Bosko je trpel, srce mu je plakalo, a pomagati ni mogel — poslušal je in molil, da bi Bog odvrnil pohujšanje.

Telovadski šport v oratoriju sv. Frančiška sal. v Turinu.

zastavo in laško kokardo na prsih dečke po mestu in potem na ljudsko zabavo. Resnoba se je vlegla na don Boskovo obličje: „Čudim se, da kaj takega prosita“ — je nevoljno odgovoril. — „ne dovolim, in ne bom nikdar dovolil.“

— Če ne dovolite, storiva vseeno. — To rekši, sta odšla.

Res sta prelomila don Boskovo prepoved. Ko don Bosko to zve, poda se takoj v oratorij sv. Alojzija in govori tako resno in ostro, a istočasno tako zapovedovalno, da nikdo ni upal ziniti besede.

Drugo nedeljo stopijo v oratorij nekateri mladeniči s tribarvno zastavo in kokardo na prsih. Eden izmed njih privleče iz žepa hudoben časopis in, stopivši pred don Boska:

— „To je časopis“ — pravi — „tega bi morali brati. Kaj duhovniki, treba je delati, gospod, delati...“ Don Bosko, boječ se pohujšanja, ga

Po pridigi je nameraval poklicati duhovnika, toda predno je bilo don Bosku mogoče, je nesrečni duhovnik z veliko množico dečkov, pevajoč narodno pesem, izšel iz oratorija. Dečke je peljal v podnožje kapucinskega hriba, kjer so obljubili, da ne bodo stopili več v don Boskov oratorij.

XXXI.

Pridige na trgu — Vrnitev dečkov — Novi pomočniki — Čuden dogodek.

Neredi, ki so to leto vznemirjali oratorij, so žalostili don Boska, da je prelivaval solze, a ostal je trden v svojem sklepu. Spoznal je, da se z zahtevami pomočnikov ne bo mogel zjediniti, zato je med tednom vsem, ki so mesto katekizma razlagali politiko, pisal pismo, jih zahvalil za vse in jim na lep način zagotovil, da ne potrebuje več njihove pomoči.

To je bilo ogenj v strehi. Ker se niso mogli maščevati drugači, storili so vse, da bi mu oddaljili dečke — in res so jih odvedli lepo število. Oratorij sv. Frančiška je ostal puščoben; izmed 500 in več dečkov, ki so doslej obiskovali oratorij, jih je ostalo komaj trideset.

Don Bosko je bil prisiljen hoditi na glavne trge, zbirati krog sebe male otroke in jim pridigovati v odprtih ulicah. Nekoč je govoril v ulici „Porta nuova.” Obkoljevala ga je množica dečkov in lepo število odraščenege ljudstva, bilo pa je tudi več svobodomislecev, ki niso marali za božjo besedo, in ti so razgrajali in motili govornika. Don Bosko jih je večkrat opomnil, toda zaman.

— Mi ne maramo slušati takih pridig — vpije Botta.

— Če bi pa ti v tem trenutku postal slep in bi nakrat nič več ne videl, ali bi potem hotel poslušati? — vpraša don Bosko.

— Jaz slep? Rad bi poznal tistega, ki bi mene oslepil....

Komaj je to izgovoril, bil je slep.

— Toda... res... oj... jaz ne vidim več.....; vpije, kliče tovariše, si mane oči....

Nastal je splošen strah. Vsi so prosili don Boska, naj se usmili in vrne pogled. Botta sam je prosil odpuščenja: „Prosíte zame, odpustite mi!” — In se je vrgel pred njega in jokal.

Don Bosko se ga je usmilil. „Dobro” — mu reče — „moli kesanje in obljubi, da prideš k spovedi.”

— Da, da; se spovem takoj tukaj — in se je hotel na mestu spovedati. Don Bosko je zmolil kratko molitev; proti večeru pa je prišel mladenič in se skesano spovedal. Ko je to storil, je zopet izpregledal.

Vsi so se čudili, med njimi tudi dečki, ki so zapustili don Boskov oratorij. Žal jim je bilo. Spomin na njegovo ljubezen se je znova izbudil, kakor prebujen iz kratke omotice. Ljubezen se jim je oglasila v srcih in čutili so oddaljenost, kajti srce želi biti pri onem, katerega ljubi. Spoznali so, da so bili prevarani in so skenili, da se zopet povrnejo.

Drugo nedeljo je bil oratorij zopet napolnjen. Število se je množilo, in kmalu jih je bilo več, kot nekoč.

Nad 600 dečkov je zahajalo v oratorij. Don Bosko ni imel razun dr. Borela, ki mu je tuintam prihitel pomagat, nikake pomoči. Sam je vodil dečke v cerkev, jih nadzoroval, razlagal verouk — sam skrbel za vse. Med pridigo je moral večkrat stopiti raz leco, da je uredil tega in onega, da je preprečil nered. Potem se je zopet vrnil na leco in nadaljeval govor. Po službi božji je ostal med dečki do večernega mraka, nato jih je spremil do bližnjih hiš, da niso

zašli med slabe tovariše, ki so lazili v onem predmestju.

In kaj je bilo vzrok, da so se vzdignili oni duhovniki? Najbrže so hoteli ustanoviti svoj oratorij in voditi dečke po svoji volji. Naj bo, kar hoče; don Boskov oratorij je bil v nevarnosti in, če ga sovražniki niso uničili, zato naj bo hvala Pomočnici kristjanov.

Don Bosko ni hranil nikakega nasprotstva do svojih svražnikov. Nekateri izmed njih se niso več pokazali; druge, ki so prišli, je prijazno sprejel.

Bog pa, ki dovoli ponižanje svojih služabnikov jih o gotovem času zopet poviša. Glavni činitelj vsega nereda je moral prositi pomoči don Boska. Šel je v Vercelli. Nadškof D'Angennes mu je prepovedal maševati, dokler ne prinese priporočila od don Boska. — Prositi don Boska, zateči se k njemu, katerega je toli zazžalil — to se mu je zdelo pretežko, skoraj nemožno. Poslal je priporočilo turinskega ordinariata, a škof ni maral ničesar vedeti. Hotel je prositi don Boska pismeno, a nadškof je zahteval, da se osebno obrne do njega. Videč, da nič ne upravi, je šel. Don Bosko ga je sprejel prijazno in uljudno, kakor bi se več ne spominjal minulih težav, naredil mu je pismo, priporočil ga je in ga odpustil kot ljubega brata.

Medtem je pa don Bosko iskal nove pomoči. „Že poprej sem se učil” — pripoveduje don Bosko — „še posebno pa v tej veliki potrebi, kako je treba iskati pomočnikov. Nekaj sem jih izbral med dečki samimi; enega sem postavil tu, drugega tam, in šli smo naprej. Največjo pomoč sem pa našel v Askaniju, kateremu sem lahko vse zaupal. Kljub temu sem bil zvečer bolj mrtev kot živ, a vendar — brez teh pomočnikov bi bil moral odjenjati...”

Klerik Savij Askanio, ki je bil doslej v turinskem semenišču, se je pridružil don Bosku in mu bil desna roka. Don Bosko ga je pošiljal v mesto, da je iskal dečkov, ki so blodili po mestnih ulicah in jih pripeljal seboj v oratorij. Izročil mu je petje, verouk, nadzorovanje dečkov in več drugih važnih opravil. Da bi se Savij ne utrudil, ponavljal mu je češče one besede, katere je navadno ponavljal pomočnikom, kadar jih je videl utrujene in onemogle: „Bodi mož, nič naj te ne straši.”

V tem času je neki dogodek še bolj utrdil dečke v dobrem.

Obhajali so praznik Marijinega rojstva. Krog 600 dečkov je bilo zbranih v mali kapelici, da se približajo Gospodovi mizi. Don Bosko je začel presv. daritev, misleč, da je kelih s svetimi hostijami v tabernakelju poln, medtem ko jih je bilo le malo v njem. Jožef Buzzetti je pozabil pripraviti hostije, da bi jih don Bosko posvetil;

spomnil se je šele, ko je bilo povzdigovanje končano.

Don Bosko, videč tako malo hostij in toliko dečkov, je žalosten vzdignil proti nebu oči in začel je obhajati. Buzzetti je s strahom pričakoval, da zmanjka hostij, toda videč, da don Bosko deli in hostij ne zmanjka, dasi jih je bilo komaj 20 v kelihu, se je čudil; opazoval je, kje jih don Bosko jemlje, in videl je, da se mu množijo v rokah. Buzzetti je večkrat pripovedoval

miren. Mislil sem: — Še večji čudež se zgodi na altarju, kadar se kruh spremeni v Telo in vino v Kri Jezusa Kristusa. Za vse zahvalimo Boga!"

In je spremenil govor.

(Dalje).

Praznični oratorij

Oratorij ali zabavišče?

Zabavišče! Don Bosko ni rabil te besede. Prostor, kjer so se ob nedeljah in praznikih zbirali dečki, je hotel imenovati oratorij — to pomeni kraj molitve. In zakaj? Zato ker je hotel, da se dečki zabavajo daleč od greha in da sredi zabav ne posabijo krščanskih dolžnosti.

Kadar smo govorili v don Boskovem življenjepisu o teh oratorijih, imenovali smo jih navadno praznično ali nedeljsko zabavišče; to pa zato, da so nas spoštovani čitatelji lažje umeli. Odslej bomo skušali to ime pozabiti in praznično zabavišče bomo spremenili v praznični oratorij.

To je pa tudi potrebno, ako hočemo naše oratorije razločevati od onih zabavišč, katerih je danes že mnogo po svetu: zabavišč brez Boga, brez izpolnjevanja krščanskih dolžnosti.

Kaj je praznični ali nedeljski oratorij? Je kraj, kamor ob nedeljah in praznikih zahajajo dečki, da se ondi zabavajo. Cel dan so pod nadzorstvom skrbnih duhovnikov in klerikov. Ti jih nadzorujejo v cerkvi, na dvorišču, v gledišču, povsod...; igrajo z njimi, skačejo, tekajo...; ob določeni uri jim razlagajo katekizem, jih učijo peti, deklamovati, igrati v gledišču in toliko drugih koristnih stvari. Koliko zabav v teh oratorijih: igre, godba, gledišče, tekmovanje v katekizmu in še toliko drugih.... zato pa tudi otroci komaj čakajo, da se približa nedelja, da tečejo v oratorij.

So velika mesta, kjer bi bil praznični oratorij pravi blagoslov, da, neobhodno potreben, in ni osebe, ki bi skrbela, da bi ga odprla. In morda ondi ne manjka dveh ali treh zabavišč, ki so dečkom bolj v pogubo, kakor v korist.

In kako vendar? Ali je mogoče, da bomo morali vedno ponavljati, da so sinovi temé, kadar se gre za dobiček, bolj previdni, kot sinovi svetlobe?

Nekoč je rekel neki laški župnik, pobožen in delaven duhovnik: „Pa veste“ — je rekel — „da so zdaj v navadi zabavišča, da je z oratoriji konec? Koliko iger se ondi nahaja, koliko zabav, koliko športov..... Dečkom bolj dopadejo zabavišča, kot

Anton Malan, sal. misijonar in Miguel Magone iz rodu Bororos. (1)

o tem dogodku, pripravljen, da ga potrdi tudi s prisego.

Don Bosko sam je dne 18. oktobra l. 1863. potrdil, da se je to res zgodilo. Kleriki so ga vprašali, češ da jim je pripovedoval Buzzetti. Don Bosko je postal nekoliko resen, in potem: „Da“ — je odgovoril — „bilo je malo hostij in vendar sem obhajal vse one, ki so se približali Gospodovi mizi — in jih ni bilo malo“. S takimi čudeži nam hoče Jezus pokazati, kako ljubo mu je pogosto in dobro sv. obhajilo.

Ko so ga nadalje vprašali, kaj je čutil takrat v srcu, je nadaljeval: „Bil sem presenečen, toda

(1) Miguel Magone, preje *Baimigerā*, prvorojeni sin sedanjega kaciha indijancev *Boróros*. Nahaja se že nekaj let v misijonski hiši (naselbina prsv. Srca).

oratoriji... treba bo ali oratorije zapreti, ali pa zadovoljiti se z malim številom..."

Ker jaz nisem odgovoril, je nadaljeval: „Oratoriji so bili koristni.... sveta naprava, a zdaj..."

— „Zdaj, zdaj" — mu pretrgam besedo — „zdaj bi bilo čas že enkrat umeti, da: prvič ne smemo pripustiti, da bi nas prehiteli drugi — drugič, da se ne smemo pustiti po drugih premagati. Žalibog, da se na tolikih krajih vidi potreba salezijanskega oratorija, a pri vsem tem ne misli nikdo da bi ga ustanovil — in je tudi

poroče svojim prijateljem, in ker to še ne zadostuje, se trudijo toliko, da dobijo mestno podporo... le zato, da bi tudi oni kupili godbo in nasprotovali oratoriju. Hiteli so za njim, a dohiteli ga niso.

To le toliko, da pokažemo, da oratorij lahko ostane na svojem mestu in mora vedno ostati.

K temu pa dandanes mnogo pripomorejo športi. Šport v oratoriju?

Zakaj pa ne? Ali jih ni morda papež sam blagoslovil? Rekel je telovadskim društvom, ki so prihitela v Rim na prvi športivni shod: „Obču-

Tanjore (Indija) - Blagoslovljenje vogelnega kamena sal. zavoda.

zastonj misliti, če potem pripustimo, da nas drugi premagajo."

In moji čitatelji, prijatelji mladine, kaj mislijo o tem? Jaz bi jih hotel nekaj vprašati: „Kakšno zabavišče more premagati salezijanski oratorij?"

V nekem velikem mestu je škof, poln gorečnosti za vse in tedaj tudi za nežno mladino, katero imenuje najbolj dragocen delež ljubljene črede, odstopil del škofijske palače in del svojega vrta ter odprl oratorij. Mine nekaj dni, in štirje posvetni razgrajachi odprejo zabavišče. Škof ne zgubi srčnosti: hitro kupi godbeno orodje, pomnoži zabave, napravlja sprehode, in kakšne sprehode! dolge, polne zabav, včasih celo z vlakom — in oratorij raste, cvete in se ošabno razvija. Štirje ravnatelji novega zabavišča, videč, da vse hiti le v oratorij, se pri-

dujem in blagoslavljam vse vaše igre in zabave: telovadbo, alpinizem, sprehode, tekmovanja, akademije, ker telesne vaje bodo čudovito vplivale na dušne."

Takih športov po salezijanskih oratorijih dandanes ne manjka.... vedno rastejo, vedno se množe. O teh bomo večkrat kaj povedali in podali tudi kako sliko.

Bodimo prepričani, da je praznični oratorij, katerega vzdržuje ljubezniva skrb, ki skrbi tudi za telesno vzgojo, velekoristen domovini in krščanstvu. Gotovo je, da telesna vzgoja, dobro urejena, pospešuje zdravje in pomaga človeku, da razvija telo in tudi svoj duh — in k temu lahko veliko pripomore salezijanski oratorij.

Prijatelj otrok.

IZ SALEZIJSKIH MISIJONOV.

Matto Grosso (Brazilija).

Divjaki Boróros.

(Študija sal. misijonarja Antona Malana).

Dredstojnik salezijanskih misijonov v Matto Grossu, veleč. gospod Anton Malan, nam je poslal prvi del svoje študije o rodu Boróros, katerega z veseljem podamo cenjenim čitateljem. Goreči misijonar nam obljublja, da nam poda vse novice, katere je zbral on in njegovi sobratje v dvanajstletnem delovanju med divjaki Boróros. *Morda bo kaj nedoslednosti in pomanjkljivosti, tako on, a to je edino, kar je mogoče gotovega vedeti o njihovi veri in njihovem značaju.*

I.

VSEBINA: — Početek rodú — Prva poročila — Boj s Parecisi — Prvič v dotiki z omikanci — Poraz — Naselbina „Thereza Christina“ pod vodstvom salezijancev — Novi boji z omikanci — Rod se umakne — Ustanovitev naselbine presv. Srca.

Početek rodu:

V predavnem času je neki vojak iz rodú *Tupy*, po imenu *Bororo*, zbežal iz boja, katerega je njegov rod bojeval s *tymbíras*, in po dolgem potovanju prišel do pokrajin Matto Grossa s svojo ženo in štirimi sinovi *Itubori*, *Acorubo*, *Hibori*, *Hirubo*.

Ta družina, ki je sčasoma postala početek rodú *Bororos-Coroados*, se je utaborila na bregu reke *Cayapo-Grande*. *Bororo*, videč malenkostne ostanke svojega rodú, ni izgubil srca; upal je, da bo iz malega ostanka vzrastle nov rod, še bolj hraber in bolj vojskovit. Res je stari *tupy* imel srečo, da je s tresočo roko objemal sinove svojih sinov: konečno je obnemogel liki staro deblo, okinčano z zmagoslavnimi venci, pridobljenimi v vojskah.

Življenje med njimi je bilo patriarhalno. Po očetovi smrti je postal glavar novorastočega rodú prvorojenec *Itubori*. Med gostim drevjem širnih gozdov, s hrano, ki jo je nudila narava sama, je rastle novi rod in se razvijal.

Prva poročila:

Dokler je bil lov obilen, se *Boróros* niso oddaljili od svojega središča, zato se ni bilo bati, da

bi jih zasledili divji in grozoviti *Cayapós*. Ko pa je jel pomanjkovati živež, so se morali večkrat in po več dni skupaj oddaljiti od doma. V nekem potovanju jih zasačijo *Cayapós*. Hoteč se znebiti rodú, ki se je vedno množil in postajal čedalje bolj nevaren, so mu *Cayapós* zaukazali, naj se oddali. *Boróros* se niso upirali, mirno so odšli in se naslanili v bližini *Aluquerque*, kjer so poprej prebivali *Parecis*. Tudi odtod so morali bežati. Konečno so prišli do izvira reke sv. *Lorenca*, pripravljeni rajši umreti, kakor se zopet umakniti. V tem času so se tako pomnožili, da je izbrana zemlja postala preozka: morali so misliti na pridobitev novih pokrajin.

Ker pa dotlej niso bili vajeni orožja, so se poglavarji družin zbrali k posvetovanju in so sklenili, da se morajo mladeniči vaditi v borbah, v metanju, tekanju in plavanju. Njih orožje so bili kiji in puščice. Ker se je pa to zdelo preslabo, prosili so svojega barija (duhovnik) *Meriura*, naj se obrne do bogov *Bopa*, *Mareba* in *Tupa* ter jim odkrije veliko potrebo.

Nekega dne, ko je bil ves rod zbran pred *Meriur*om, sta bajè prišla *Bope* in *Tupà dogue*: prvi s puško, drugi z lokom in tremi puščicami. *Tupà dogue* je za trenotek gledal indijance, potem pa rekel, da bodo dobili puško, ako prav izbero. Vsi so se zmotili in pri poku puške so nekateri padli na tla, drugi pa bežali z groznim vpitjem. Nemogoče je bilo pridobiti si puško.

Tedaj jim je *Bope* izročil lok s puščicami, in vsi ga znali izbornorabiti. Kasneje jim je drugi *Tupà dogue* pripeljal Amerikanca, oblečenega po njihovi šegi, ki je zadel središče s puško. Na nepričakovani pok so vsi indijanci padli na obraz. Odtlej je ostalo določeno: — orožje na ogenj za omikance, — lok za divjake. (I).

Mnogo let potem so čutili pomanjkanje razveseljevanja in zunanjih obredov, in so prosili *Meriura*, naj se o tej stvari posvetuje z bogovi. Ta je dosegel, da so se potomcem *Bororosov* prikazali bogovi, ki so jim pokazali zaželjene zabave in igre; o veri in obredih jih je pa podučil *Meriuro*. Teko urejeni so se pripravljali, da napadejo pokrajine *Parecisov*: vadili so se pa v temnih gozdih, ob čistih vodah in na ravnih

(I) Bravec lahko uvidi, da ti podatki nimajo nikake zgodovinske vrednosti; podajajo nam le *bajeslovje* rodu *Boróros*: zato so pa za nas velike važnosti.

poljih. V tem času so zapovedovali že bolj odrasli, namreč *kaciki*.

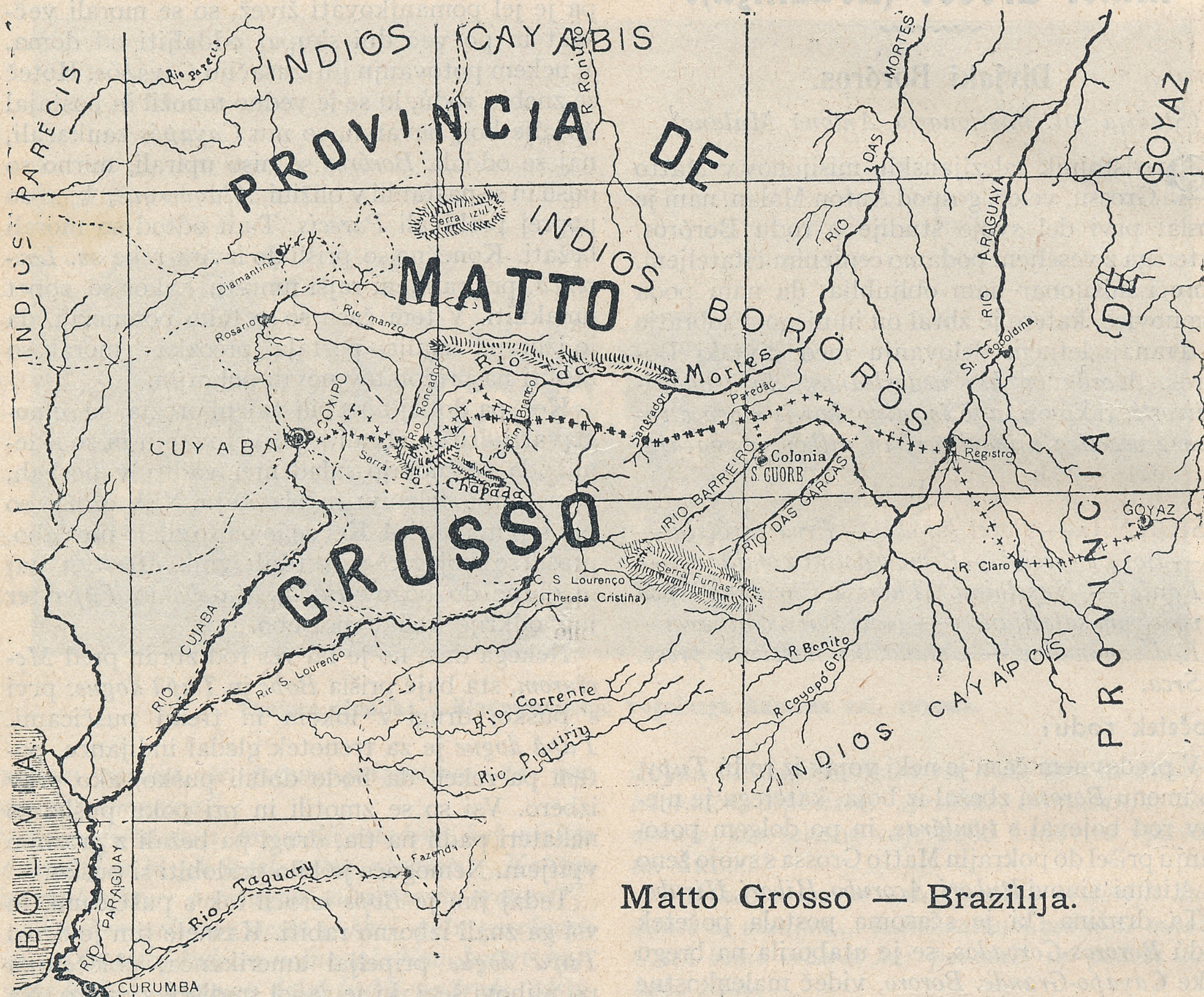
Boj s Parecisi:

Pod poveljstvom *Ituborovih* in *Acorubovih* sinov, so se *Boróros* utaborili na nasprotni strani rodú *Parecisov*. Drugi dan so jih poglavarji opozorili na mnoge razžalitve, katere so *Parecis* in *Cayapos* provzročali njihovim prednikom, in so jim živo naslikali hrabre čine umrlega *Tupy-ja*,

in se v jasnem jutru prikazala bratom bojevnikom. *Mareba*, njihov bog, ju je obudil k življenju, da bi vodila svoj rod, dokler si do cela na pribori svojih zgub.

Drugi boj:

Ko so se *Boróros* znova ojunačili in postali sposobni za nove boje, so bogovi znova obudili *Manora* in *Mariduhiapa*, ki sta že poprej pokazala svojemu rodu bojni načrt, po katerem bo

Mato Grosso — Brazilija.

kažoč ga kot vzor, po katerem naj bi se ravnali. Vojniki, navdušeni vsled takih besed, so prosili svoje kacike, naj jim dovolijo napasti sovražnika.

Prvi boj:

Sledilo je mnogo krvavih bojev. Rodova sta se bila z enako hrabrostjo, in tu so se pokazali junaški čini, katere lahko primerjamo onim starih Rimljanov. *Boróros*, akoravno manjštevilni, so po neustrašenosti in pogumnosti prekašali *Parecise*. Ne da bi se umaknili za korak, so slavno padali na bojnem polju. *Kaciki* so klicali k sebi oborožene sinove, da so jim prise-gali vztrajati do konca. *Manori* in *Mariduhiapo* sta po božjem dovoljenju zmagala nad smrtjo

uničil krute *Parecise*. Slušali so njihov glas in napadli sovražnike, ki so se morali kmalu umakniti in tako so postali gospodarji bojnega polja. Navdušeni vsled junaštva *kacika Bacororá*, so hoteli preprečiti umikanje *Parecisom*, ki so že pribežali do desnega brega sv. Lovrenca. *Bacororo* se je prvi vrgel v vodo, in mnogo junakov sledilo ga je. Dosegel je nasprotni breg, a zašel je tako daleč v gozd, da je zgubil sled svojih sovražnikov in tam žalostno storil smrt on in njegova junaška četa.

Tretji in zadnji boj:

Po smrti hrabrega *Bacororá* so njegovi sinovi in nečaki prevzeli poveljstvo. Po velikem naporu

so prišli do *Parecisov*, in vnela se je nova krvoločna bitka. *Parecis* se ojunačijo, množe in utrde pred četami *Borórosov*, ki so jih s silnim naskokom hoteli uničiti. Toda *Parecis* se hrabro zaženejo na svoje sovražnike in jih primorajo k usodepolnemu umikanju, podeč jih do desnega brega sv. Lovrenca.

Oba rodova sta imela mnogo jetnikov. Mnogo glavarjev iz rodú *Borórosov* je zgubilo življenje. Boj je odločil zmago in storil konec krvavim bitkam.

Tem prvim časom smemo prištevati mnoge *junake*, ki jih slave kakor svetnike. Razločujejo jih v privilegirane in nepriviligirane. Prvi so izumitelji iger in zabav, drugi zaščitniki indijanskih podjetij.

Mnogo je teh mitoloških oseb. Kdor se zanima za početek ameriških plemen, nam bo gotovo hvaležen, ako podamo njihova imena.

So sledeči: — Boróro, Bacóróró, Itubóri, Acorúbo, Manóri, Mariduhiapo, Baiturorixô, Baturoricugago, Barabara, Barabara-mareguedo Jure, Quimagudo, Bocohugeba, Buricabio, Aere, Aere-migera, Famigue, Cagaecagae, Payey, Remacugiague, Busigodo, Buregodo, Naburere, Garudori, Troári, Cuidóri, Kiegurere, Meributo, Cugaro-Boróro, Ohô, Cogue-Bacóróró, Atorua, Oroariba, Foadiu, Kigajo, Barubaru, Toi-toi, Etário, Apumoio, Uagnóre, Panayare, Itariapo, Huaguméri, Atomoio, Hibayare, Faruruco, Guhugóre, Coguérê, Mano-hajaga in Marido-hajaga.

Prvič v dotiki z omikanci:

Ko je pokrajina Matto Grosso začela prejemati prvo omiko, imeli so *Bororós* pod vodstvom potomcev *Bacororá* popoln mir, vsled česar so se jako povečali v številu in v moči.

Z novorastočim mestom Cuyabà, kjer je bilo središče vse trgovine, ki se je v raznih krajih začela med omikanci, ni bilo nikake zveze; jedina pot je bila ona, katero je zgradil prvi predsednik, ko se je s svojim spremstvom podal iz Rio de Janeiro v ondotne pokrajine. Divji *Boróros* so pogosto napadali trgovske družbe, ki so hodile po tej poti. Večkrat vlada po več mesecev ni prejela nikakih poročil: vzrok temu je bil, ker so indijanci večkrat umorili sle, pri katerih je bilo najti uradnih dopisovanj in drugih stvari.

Ko je vlada zasačila rod, ki je v gručah taval po pustinjah in napadal nevesče popotnike, je sklenila, da ga uniči. Poslala je cel bataljon vojakov. Trikrat so se prikazali *Bororós*, zbrani v vojnem redu, in napadli vojake, toda Rondon in Jara sta jih razpršila ter jih mnogo pobila. Prikazali so se s pomnoženo hrabrostjo, ali major Anton Duarte je imel povelje, da vse pobije.

Poraz:

Duarte je na čelu vrlih vojakov zapustil omikane kraje in se podal na jug, proti gozdom, kjer so stanovali divji *Boróros*. Za nekoliko tednov je srečal malo četo divjakov in jih obdaril. Tem so se kmalu pridružili drugi, in bili so zadovoljni tudi ti, ker so dosegli, kar so želeli. Toda nekega dne so divji indijanci napadli s puščicami nekaj vojakov, ki so občudovali naravo, tako krasno in občudovanja vredno v onih krajih.... Tedaj se je zasvital meč ob solnčnih žarkih in puška je otožno odmevala po gozdih. Sledili so brezupni napadi. Nesrečni rod *Borórosov* se je bližal koncu, da ga ni rešila mlada indijanka. Ta junakinja se je po hudem boju, v katerem je bilo ujetih mnogo indijancev, usmilila ubogih bratov in prosila Duarteja, naj ji dovoli vrniti se k svojim in napraviti mir. Šla je in se vrnila s petsto indijanci, ki so s povešeno glavo položili orožje, loke, puščice in kovane palice zmagavcu pred noge. Vojaki so jih zvezali in pripeljali v Cuyabá.

Z edinim sredstvom in edino vzgojo, ki jo more dati meč, je bil leta 1884. del teh indijancev prerojen v svetem krstu, po katerem so jih predstavili cuyabanski družbi, kot popolnoma mirne. Pri tem pogledu je vzkliknil Duarte: „Meč je skončal svojo ulogo; pridejo naj oznanjevalci sv. evangelija in luč blagovestja naj obsivita te gozde!“ Z represivnimi sredstvi ni bilo ničesar več pričakovati pri indijancih.

Naselbina « Thereza Christina » pod vodstvom salezijancev:

Gospod dr. Emanuel Murtinho, predsednik države, čigar ime bo vsikdar ostalo slavno v rodovini teh krajev, se je po nasvetu cuyabanskega škofa Karla d'Amoura obrnil do salezijanskega misijonarja monsignora Lasagne ter ga prosil, naj mu pošlje v stolno mesto nekaj salezijancev. Leta 1894. je monsign. Lasagna sam z nekaterimi don Boskovimi sinovi prišel v Matto Grosso in razobesil zastavo s pomenljivim napisom: „Da mihi animas, caetera tolle — daj mi duše, drugo vzemi.“

Prihodnje leto smo začeli delovati za omiko. V dvajsetih mesecih se je naselbina *Thereza Christina* že tako spremenila, da smo pričakovali najlepših sadov.

Jenjali so prejšnji napadi; mir je vladal povsod med indijanci. Divjaki so se pridružili našim delavcem in skupno z njimi obdelovali polje; dečki so hodili v šolo in na podlagi sv. vere prejeli poduk in vzgojo. Preskrbeli smo tudi več poljedelskih strojev, da bi čedalje bolj širili omiko in obrt. Naselbina je bila v stanu preskrbeti živež stotinam in stotinam divjakov. Česar ni mogel doseči meč, to je dosegla sv. vera.

Ko so se pa leta 1898. začeli kazati bogati sadovi, hotel nas je obiskati Bog, morda zato, da poskusi našo vztrajnost. Tretji podpredsednik je zapovedal, naj drugi prevzamejo v oskrb naselbino, katero je poprej predsednik Murtinho uradno izročil don Boskovim sinovom. Žalostni, a udani v voljo božjo, smo prepustili duhu temé rodovitno polje, ki je obetalo toliko in tako lepih nad.

Bog pa, ki zna slabo obrniti na dobro, je odprl salezijancem še obširnejše obzorje; pokazal jim je novo polje, bolj rodovitno in plodno — vedno v prid nesrečnim indijancem.

Indijanca Bororos.

Novi boji z omikanci:

Ko so odšli salezijanci, je nadporočnik Epifanij prevzel vodstvo naselbine. Za njim so se vrstili drugi, ki pa niso bili sposobni, da bi izvršili svojo nalogo, ker niso poznali sredstev, katerih so se posluževali misijonarji. Divjaki so se znova razpršili in se poprijeli starih navad; s spominom na hude boje katere so njihovi očetje bojevali z omikanci, so se odločili za nove poboje, pripravljeni umreti na bojnem polju.

Spomin na nekdanje zatiranje, ki je za časa bivanja med misijonarji zamrl v njihovih srcih, se je znova vzbudil, in porodila se je želja po maščevanju.

Indijanci iz *Cayaposinho* so učinili grozne zločine; razdrli so nekatera poslopja in z otrovnimi puščicami usmrtili prebivavce! Najprej so

napadli hišo bogatega trgovca kapitana Emanuela Ignacia, ki se je ondi nastanil z ženo in sedmimi sinovi ter živel ob poljskih pridelkih. Blizu njegove hiše je stala mala *aldeia* (selo) indijancev, katere je vsakokrat z veseljem pogostil.

Nekega dne, ko se je solnce skrilo za črnimi oblaki, kakor da bi se balo divjih zločinov, se je približala truma indijancev, katere je gospodar prijazno sprejel. Izdajavci, hlineč se hvaležne, so mu podarili nekaj malih izdelkov ter mu obljubili, da mu dajo vse, potem ko njemu na čast odpojo *bacurúvú*. Pričeli so peti. Toda kmalu so se ustavili in medtem je sledil kratek pogovor med *kacikom* in kapitanom:

— Da vam bo naše petje bolj ugajalo — mu reče *kacik* — lezite v to mrežo.

Neprevidni kapitan je ubogal, medtem so pa indijanci nadaljevali s petjem. Na *kacikovo* znamenje poneha petje; indijanci sežejo po orožje in neusmiljeno usmrte njega in celo družino. Le služkinja, ki je malo poprej odšla od doma, je bila rešena. Ko je ob vrnitvi zagledala grozni zločin, se je ojačila in, čuteč nenavadno moč, je zapodila iz hiše človeške zveri. Pokopala je ostanke svojih gospodarjev in nato zbežala ter povsod pripovedovala strašni dogodek.

Tudi divjaki, boječ se maščevanja, so se hitro oddaljili; ko so pa zvedeli, da se nihče ni oglasil, so se vrnili ter docela razdrli omenjeno poslopje. Zadovoljni nad tolikim uspehom, so se pridružili indijancem, ki so večkrat zahajali v hišo Klarismonda, bogatega posestnika onih puščobnih krajev.

Ta gospodar, ki je vedno sumničil o svojih gostih, jih je sprejemal z največjo radodarnostjo, a imel je vedno pri sebi samokres. Kako je vendar človek divji, kadar živi v nevednosti in barbarstvu in nima nikakega verskega pouka. Ko so divjaki srečali ne daleč od hiše nekaj oseb, so jih prestrašili in pretepli. Nekega večera so prišli do hišnih vrat in zahtevali različnih stvari. Gospod Klarismondo jim je odločil *rancho* (bajta) kjer naj bi prenočili. Vstopili so, toda ko se je daniło, so razdeljeni v tri oddelke obkolili hišo svojega dobrotnika in jo na *kacikovo* znamenje napadli, češ da jim gospodar ni maral dati *rapadure* (1). Hud je bil pritisk, a vendar se je gospodarju, njegovemu bratu in neki mladenki posrečilo, s silno vztrajnostjo odbiti napad ter pognati indijance.

V tem nepričakovanem napadu je gospod Klarismondo moral objokovati smrt najmlajšega brata. Po končanem boju zbere ostale brate ob odprtem grobu, da dostojno pokoplje rajnega svojega brata, in pri tej priložnosti je rekel:

(1) *Rapaduro* imenujejo sladkor, ko še ni popolnoma izdelan.

„Strašno bomo maščevali smrt nedolžnega brata.“ Prisegli so vsi, držeč nad grobom svoje orožje.

Res je Klarismondo s svojimi brati in množico drugih oseb ob reki *Araguaya* sledil nesrečne divjake, ki so prestrašeni že zapustili reki *Cayapósinho* in *Bonito*. Črez nekaj dni proti večeru zagledajo od daleč nekega indijanca, ki jo je urno mahal proti severu in, dospevši na nasprotni breg, krenil proti *aldei*. Nesrečnež ni opazil naših popotnikov, ki so sledili njegove korake.

Klarismondo ga je pustil iti nekoliko dalje, potem mu je sledil celih šest ur, dokler ga ni videl vstopiti v malo koč.

Bila je ura 10 po noči... na nebu je jasno sijal mesec. Klarismondo je prenočil s svojimi ljudmi krog 200 metrov daleč od *aldee*. Ob štirih zjutraj je nenadoma ukazal naskok. Indijanci, nevedoč, kaj to pomeni, zapuste koč, ne da bi vzeli seboj orožje, in se zberó v *bahiti*, (zbirališče divjakov) kjer je smrtonosna svinčenka vse pokončala: le eden je ostal, katerega so potem prebodli z mečem. Po krvoločnem činu je Klarismondova družba nadaljevala pot.

Naleteli so na dva indijanca, ki sta lovila ribe. Ta sta jim odkrila drugo aldeo, ki je štela 10 *ranchos*. Tudi to so hoteli uničiti. Radi neprestanega pokranja pušek so indijanci obupali in, pustivši orožje, hitro bežali. Ker so jih pa sledili, so se tudi ti zbrali v *bahyti*. Stari *kacik* je skušal urediti svoje ljudi in prijel je za lok, a predno je puščica zafrčala v zrak, ga je zadela smrtna krogla, in obležal je mrtev. Tudi to *aldeo* so skoraj docela uničili.

To jim še ni zadostilo; šli so še daleč ob deroči reki *Araguayas* in iskali divjakov. Našli so zopet 60 indijancev, ki so padli pod svinčenimi kroglami; le deset jih je ubežalo gotovi smrti.

Šele zdaj je bil Klarismondo nasičen; odšel je ter prenesel svoje stanovanje tri milje od Registra. Strašna zgodovina nam kaže, kako je potrebno, da se poprej kot drugi omikanci med divjimi indijanci pokaže duhovnik.

Rod se umakne:

Novica o napadih se je hitro raznesla po gozdu, zato so se divjaki umaknili in opustili boje z omikanci.

Vseeno je *kacik* Manuel Rigado poslal svoje ljudi v bližino telegrafske črte, ki zaznamuje cesto iz stolnega mesta v mesto Cuyabá, da zasledujejo svoje sovražnike. Nikomur ni bilo varno hoditi po potu. Celo posestniki bližnjih pokrajin so bili po tolikih napadih in divjih naskokih v vednem strahu. Ker niti telegrafska črta ni bila varna, se je predsednik onih pokrajin, doktor Ramalho, v imenu vlade obrnil do salezijancev in prosil pomoči. Vsled ganljivih

besed dr. Ramalha, še bolj pa vsled moralne bede, v kateri so bivali ubogi divjaki, smo se meseca avgusta 1. 1901. podali proti vzhodu Mattto Grossa, v one pokrajine, kjer so večinoma stanovali divji *Boróros*, da bi si poiskali primerne prostora za centralno naselbino, medtem tem se je pa drug oddelek misijonarjev obrnil proti jugovzhodu poizvedovat o ondodnih divjaki.

Leta 1902, so se don Boskovi sinovi ustanovili med rodovoma *Coroados* in *Cayapos*. Ta dva rodova sta živela v hudem sovraštvu. V samoti onih puščav so oznanjevalci božje besede prosili Boga, naj nikar ne pusti, da bi se nadaljevalo morjenje med indijanci, in bili so uslišani. Meseca aprila istega leta je ponižni kapelici salezijanske-

Indijanca Boróros.

ga misijona pretila huda nevarnost. Bližala se je truma divjih indijancev. Toda strah je minul in se spremenil v veselje, ko so se indijanci približali mirni in krotki. Po posredovanju misijonarjev je poglavar indijancev sklenil mir med obema rodovoma.

Ustanovitev naselbine presv. Srca:

Ko je nehalo sovraštvo med *Boróros* in *Cayapós*, so postavili ob desnem breg *Rio das Mortes* bororoško aldeo. Indijanci tega rodú so se prvi približali misijonski postaji in postali poslanci mirú pri drugih *aldeah*. Nekateri so obljubili, da ostanejo pri misijonarjih, kar se je pa uresničilo šele meseca junija. Na ta način je začela naselbina presv. Srca, ki danes lepo vspeva.

V tem času so *Cayapos* napadli indijance *Bo-*

róros, da bi se maščevali radi tatvine *urucu-a*, (1), toda morali so se kmalu omakniti, ker so imeli tri mrtve in mnogo ranjenih, medtem ko so *Boróros* imeli le tri ranjence. Odtlej do današnjega dne ni bilo več slišati glasú o bojih. Da bi trajal ta mir, dokler ne bodo vsi rešeni zmot!

Tu konča prvidel-doba barbarstva.

Dotlej so se divjaki vedno kazali, da ljubijo prostost in neodvisnost; — večkrat so bili premagani, podjarmljeni nikdar. Trdovratni in nenravni se niso uklonili, dokler jih nista prisilila dobiček in sila. Navezani na svoja mnenja in svoje običaje, trdni v svojih sklepih in požrtvovalni za lastni obstanek, ljubijo svoje življenje živalskih sladnosti. Vendar smo izkusili, da se dajo spreobrniti od svojih običajev, da so razumni in nagnjeni do obrti.

Vedno čudovita izpreobračevalna moč sv. vere, ki je takoj v začetku jela razširjati visoke kreposti in krščanski mir v državi, kjer so zažigali Veneri kadilo in imeli več sužnjev nego svobodnih ljudi, naj zmaguje tudi med rodом *Boróros* in med vsemi trumami divjakov, ki blodijo po teh neizmernih gozdih.

(Dalje.)

Indija.

Vogelni kamen salezijanskega zavoda v Tanjoru.

(Pismo duh. J. Tomatisa č. g. don Rui).

Tanjore, 12 dec. 1906.

Prečastiti gospod!

Z veseljem Vam naznanjam, da smo dne 8. decembra, na praznik Marije Brezmadežne, postavili vogelni kamen zavoda, ki ga upamo kmalu končati.

Obred je bil zanimiv. Po slovesni sv. maši se je duhovščina in ljudstvo zbralo na odločenem prostoru in pevalo Marijino pesem *Zdrava morská zvezda*. Preč. gospod K. Loelho je blagoslovil vogelni kamen, na kar je plemenit sotrudnik prebral sledeče glasilo:

« Osmega decembra leta 1906., na praznik Marije Brezmadežne, ko je vladal cerkev sv. oče Pij X. in škofijo meliaporsko Nj. eks. monsignor Emanuel Ribeiro de Castro: ko je bil vrhovni salezijanski predstojnik don Mihael Rua, je župnik iz Tanjora, preč. g. Ksaverij Coelho, v prisotnosti svojega vikarja P. Zuzarte blagoslovil vogelni kamen tega zavoda, namenjenega salezijancem, ki so prišli to leto, da bi ustanovili v Indiji prvi zavod.

» Bili so navzoči preč. gospod J. Tomatis, vodja salezijancev v Tanjoru in njegovi sobratje. Prišla sta tudi preč. g. B. Deltour, apostolski misijonar, župnik v Tirunadi in preč. g. Laplace, župnik v Ayyampet.

» Kumovala sta gospod Colundasami Pillar, občinski tajnik in gospod S. Arokiasami Pillar Chattram.

» Pri slavnosti je bilo navzočih mnogo salezijanskih sotrudnikov in obilno ljudstva.... »

To glasilo so položili skupno s svetinjami Marije Pomočnice in nekaterimi don Boskovimi spominki v vogelni kamen.

Ko je končal obred, je preč. g. Deltour govoril v *tamulskem* jeziku in opisoval početek salezijanske družbe v cerkvi sv. Frančiška asiškega v Turinu, na praznik Marije Brezmadežne l. 1841, govoril o hitrem razširjanju in izrazil željo, da bi bil ta prvi salezijanski zavod v Indiji začetek vsevrstnih salezijanskih del. Obred je skončal s *Te Deum laudamus*.

Ta dan, katerega smo tako lepo pričeli je bil za nas dan veselja. Zaključili smo ga s slovesno akademijo na čast Mariji Brezmadežni.

Veliko šolsko sobano smo spremenili v gledališče. Došlo je nebroj občinstva, kristjanov in paganov; radi pomanjkanja prostora jih je mnogo moralo ostati zunaj.

Ko se je dvignil zastor, se je sredi prosevnih napisov, v vrtu svežih cvetic in vencev, pokazala podoba Pomočnice kristjanov. Burno ploskanje in znaki začudenja so se vzbudili med zbrano množico. Prvič so videli indijci Pomočnico z Jezuškom in žezlom v roki, toda prikupila se jim je takoj, in niso se mogli nagledati krasnega prizora.

Nato so se gojenci in salezijanski sotrudniki vrstili pred Marijino podobo, da izkažejo čast nebeški Kraljici; v francoskem, angleškem in *tamulskem* jeziku so s primernimi govori slavili Marijo.

Konečno so predstavljali igro *Sv. Gandencij*, katero smo prevedli iz francoskega v tamulski jezik. Mali gojenci so izvrstno igrali svoje vloge, kar je svedočilo burno odobravanje navzočega občinstva.

Po predstavi je preč. gospod župnik s kratkim, a jedernatim govorom še bolj navdušil pridne sotrudnike. Zopet se je pokazala podoba Marijina, pred katero so dečki v navzočnosti kristjanov in paganov zmolili večerne molitve, na kar so se vsi veseli razšli.

Drugi dan so notranji in zunanji gojenci tekmovali v krščanski nauku. Zmagal je najmlajši notranji gojenec in prejel venec zmage.

Z najodličnejšim spoštovanjem
ponižno udani v J. Kr.
Duh. J. TOMATIS.

(1) *Urucu* — posebno drevo iz katerega dobivajo rdečo barvo, da se ž njo mažejo.

POBOŽNOST DO MARIJE, pomočnice kristjanov.

Prepričani smo, da nam v žalostnih položajih sedanjih časov ne preostajajo drugi pripomočki, kakor nebeški, in med temi mogočna priprošnja preblazene Device, ki je bila vsak čas Pomočnica kristjanov.

PIJ X.

Nadangel Gabrijel pokaže Marijo pomočnico kristjanov.

Ear smo govorili doslej, zajeli smo iz svetega pisma stare zaveze. Sv. pismo nove zaveze nam bo potrdilo in nam še bolj jasno pokazalo, da je Marija res pomočnica kristjanov.

Sv. Luka pripoveduje v prvem poglavju svojega evangelija, da je angel Gabrijel, poslan od Boga, da bi Mariji naznanil veliko čast, pozdravil Devico: *Ave, gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus*. Češčena, o polna milosti, Gospod je s teboj, blažena si med ženami.

Angel imenuje Marijo *polno milosti*. Sv. Avgustin razlaga njegove besede in poln sv. ljubezni pozdravlja Marijo: *Češčena, polna milosti, Gospod je s teboj; s teboj v srcu, s teboj v telesu, s teboj v pomoči* (1).

Angelski učenik sv. Tomaž nam razjasnuje vzrok, zakaj je Marija polna milosti. Čimbolj je kdo blizu Boga — tako on — tembolj je deležen božjih milosti; zato so angeli, ki so bolj blizu božjega prestola, bolj bogati od drugih. Marija pa je bila najbližja Jezusu, ker mu je dala človeško naravo, zato je morala vse stvari premagati v milosti (2).

Prav je tedaj rekel božji poslanec, ko je pozdravil Marijo *milosti polno* — pripomni cerkveni učenik, sv. Hijeronim — zakaj milost, katero je Bog podelil svetnikom le deloma, je v polnosti razlil v Marijo Devico.

Gospod je s teboj. Da bi angel potrdil, kar je izrekel v prvih besedah, pristavi še druge: *Gospod je s teboj — Dominus tecum*. Ni samo milost, ki napolnuje Marijo, Bog sam pride v njo in se naseli v čistem telesu, stori jo svoje svetišče in posveti svoj tabernakelj: *Sanctificavit tabernaculum suum Altissimus*.

Tako razlagajo cerkveni učeniki: sv. Tomaž akv., sv. Lorenc Justin. in sv. Bernard.

Ker se je pa Marija v svoji ponižnosti ustrašila visokega obiska in je ponižno vprašala, kaj pomeni tako velika milost, ji je angel potrdil, kar je oznanil in razložil pomen. *Ne boj se Marija — je rekel — ker milost si našla pri Bogu; glej spočela boš v telesu in rodila Sina in imenuj njegovo ime Jezus*. Ker se je pa Marija bala za svoje devišstvo, je angel pristavil: *Sv. Duh bo prišel vate in moč Najvišjega te bo obsenčila; in zato bo Sveto, ki bo rojeno iz tebe, imenovano Sin božji*.

Poslušajmo, kako te besede razlaga Antonin, nadškof iz Florence.

« Iz besedi našla si milost — pravi on — razvidimo visokost Marije Device. Ko je nadangel rekel Mariji, da je našla milost pri Bogu, on s tem ni mislil, da jo je našla šele tedaj, Ona je bila že poprej milosti polna — bila je polna milosti že od svojega rojstva: zato pri tem oznanjenju ni našla milosti zase, pač pa jo je našla za človeški rod, ki jo je zgubil. Adam je s svojim grehom zgubil milost sebi in vsem svojim potomcem: njegova pokora mu je znova doprinesla milost, toda le njemu, medtem ko jo je Marija našla za vse, kajti po njej smo prejeli Jezusa, ki nam je prinesel milost. » (1). Ni torej dvomno, kar uče sv. očetje, da je Marija, ko je našla to milost, doprinesla ljudem toliko dobrega, kolikor slabega so prejeli po Evi, po kateri so izgubili milost.

Zato se kardinal Hugo v imenu zemljanov približa Mariji in ji govori:

« Ne skrivaj nam milosti, ki si jo našla, ona ni tvoja, temveč jo moraš razdeliti tako, da jo znova najdejo tisti, ki so jo nekoč zgubili. Naj se torej zatekajo k Mariji vsi, ki so z grehom izgubili milost, in ko jo najdejo, naj ponižno in zaupljivo reko: Vrne, o Marija, naše imetje, katero si našla. In Ona ne bo mogla tajiti, da ga

(1) August. — *Sermo de nat. B. M.*

(2) Thomas — *Summa th.* 3 p. qu. 27, art. 25.

(1) Antoninus, part. lit. 15. § 2.

ni našla, ker nas o tem zagotavlja sam angel, ko pravi : *invenisti*, našla si jo, nisi je kupila, ker drugači bi ne bila milost, zastonj si jo dobila, zatorej *invenisti*, našla si jo. »

To resnico najdemo tudi v besedah, katere je sv. Elizabeta rekla Mariji. Ko jo je obiskala Marija, jo je na prvi pogled napolnil duh božji, in jela je prerokovati : Blažena si med ženami in blažen je sad tvojega telesa — *Benedicta tu inter mulieres et benedictus fructus ventris tui*.

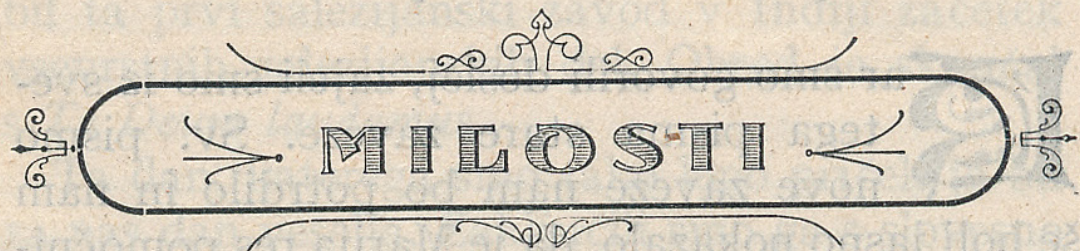
Kdo ne bo sklepal iz tega, da je Marija prejela nalogo posvečevati druge ? Bila je ravno Marija, ki je posvetila sv. Elizabeto: *Ko zasliši Elizabeta Marijin pozdrav* — pravi sv. Luka v svojem evangeliju — *zaraja dete v njenem telesu*. Origen pravi, da sv. Janez ni mogel čutiti učinkov milosti, dokler ni prišla Ona, ki je nosila v sebi činitelja milosti. Kardinal Hugo, uvažujoč, da je bila Elizabeta napolnjena s svetim Duhom, in da je bil sv. Janez posvečen, ko je čul Marijin pozdrav, zaključil : „Pozdravimo jo torej večkrat, da tudi nas pri njenem pozdravu napolni milost, kajti pisano je o njej : *Razlila se je milost na tvojih ustnah*, zato se milost razliva z Marijinih ustnic.

Sv. Elizabeta, navdihnjena po sv. Duhu, je vrnila pozdrav Mariji rekoč : *Benedicta tu inter mulieres* — blažena si med ženami. S temi besedami je povišala Marijo nad vse žene, hoteč naznaniti, da je Bog blagoslovil in povišal Marijo ker jo je zbral, da vrne ljudem ono blaženost, katero so zgubili po Evi in štirideset stoletij zdihovali po njej — blaženstvo, ki je moralo odstraniti prokletstvo, premagati smrt in dodeliti večno življenje. Na čestitanje svoje tete je odgovorila Marija : *Moja duša povelečuje Gospoda.... ker se je ozrl na nizkost svoje dekle, zakaj glej, odslej me bodo blagrovali vsi rodovi* (1).

Zakaj jo bodo blagrovali rodovi? Te besede ne pomenjajo samo ljudi, ki so takrat živeli, samo judov, temveč vsi narodi cele zemlje bodo častili Marijo. Da bi pa res vsi narodi mogli blagrovati Marijo, in da bi se njena slava razširila povsodi, bilo je treba, da Marija vsem narodom izkazuje milost, da jo iz hvaležnosti častijo rodovi. Ta trajna in stalna dobrota ne more biti nič drugega, kakor mogočna pomoč, ki jo deli Marija ljudem, pomoč, katero je morala deliti v vseh časih, v vseh krajih, vsem rodovom.

Poslušajmo, kako milo in s kakim čudstvom kardinal Hugo razlaga besede *blažena si med vsemi ženami*: « Blagrovali me bodo vsi rodovi, namreč judje, pagani, moški in ženske, bogatini in ubogi, angeli in ljudje, ker vsem je Ona prinesla rešenje, kajti Kristus, nositelj rešenja, se je učlovečil v njenem telesu. Zakaj se k nji obra-

čajo vsi nebeščani, duše v vicah in vsi tisti, ki se mučijo na zemlji? Prvi, da jo častijo, drugi, da jih očisti, zadnji, da jih spravi z Bogom. Torej je res, da bodo vsi narodi blagrovali Marijo. » In tu vzklikne : « O blažena Devica, ki si vsem rodovom dala življenje, milost in slavo: življenje umrlim, milost grešnikom, slavo nesrečnim! » In obrnivši na Marijo besede, s katerimi je bila pozdravljena Judita, ji pravi : *Ti slava jeruzalemska, ti radost izraelska, ti čast našega ljudstva, ker ravnala si moško*. Najprej jo prihiti pozdravit glas angelov, katerih padec je Ona popravila : nato glas moških, katerim je žalost izpremenila v veselje: potem glas žensk, katerih sramoto je Marija izbrisala; končno glas umrlih v predpeklju, ker so po Mariji rešeni iz sužnosti in gredo v nebeško slavo.

Bilo je zvečer, takrat ko se potaplja solnce kakor utrujeno za visoke snežnike in se mrak spušča počasi na zemljo. Ni bila še noč, somrak je bil....

Pred svetiščem Marije Pomočnice v Turinu je bilo živo, še bolj živo kakor po dnevi. Vse je hitelo proti svetišču, kamor so vabili zvonovi, ki so klenkali, kakor bi peli večerno pesem.

Ni bil praznik — bila je tridnevna pobožnost.

Velika gnet je bila v svetišču... in svetlo kakor pri polnem dnevu.

Potok svetlobnih žarkov se je razlival po čudodelni podobi Pomočnice kristjanov in jo pokrival z nepopisno lepoto. Krog nje se je svetlikalo fisoč in fisoč src, zlatih in srebrnih, in pritrdjevala so nemo gorečim častivcem, da je Marija res pomočnica kristjanov.

In še bolj sem zaupal....

Mali-gojenci so klečali v podnožju altarja, belooblečeni, mirno, s povešeno glavo.... podobni angelom, zamaknjenim v sveti ljubezni.

Orgle so donele čarobno, kakor bi šepetale tiho molitv... Tiho je bilo razun orgel in

(1) Luk. I, 46 in nasl.

ljubečih vzdihov vernega ljudstva ni bilo slišati drugega v cerkvi.

Ja kmalu so se oglasili čisti glasovi malih gojenčev in se združili s petjem orgel.... petje mišlo in nežno, kakor glasovi nebeškega petja.

Srce je vzkipelo in čutilo nežne občutke... molil sem, kakor otrok, z zaupanjem in gorečo ljubeznijo, z menoj pa tisoč in tisoč drugih častivcev. In sem mislil in tiho vprašal: „Marija, ali ni tudi Rakovnik izvoljeni prostor, kjer boš češčena, kakor v Turinu... kjer boš delila milosti in delala čudeže?“ In notranji glas je pritrdil in rekel: „Jih delim in jih bom še bolj delila.“

Zopet zadobila glas.

VIDEČ, da „Poročila“ prinašajo zahvale za uslišano molitev, zdi se mi dolžnost, da objavim veliko milost, katero sem prejela minulo leto po priprošnji Marije Device. Bolehala sem in zgubila popolnoma glas. Zdravniki so poskušali vsavrstna zdravila, a uvidili so, da ni mogoče več pomagati. Žalostna sem bila, ko sem hodila na Rakovnik k šmarnicam in videla druge, kako veselo prepevajo Marijine pesmi. Tovarišice so opazile mojo žalost: „Zaupaj“ — mi rečejo nekega večera — „zaupaj v Marijo! Naredimo devetdnevnicu k Mariji Pomočnici. Vsak večer se zberimo pred lurško votlino in molimo, Marija nas bo gotovo uslišala.“

Zaupanje se mi je zbudilo v srcu, ki je bilo kmalu poplačano. Prvi večer devetdnevnic smo molile po šmarnicah nekoliko v kapeli, potem smo šle pred lurško votlino. Tu so molile druge glasno, jaz v mislih, ker nisem mogla izgovarjati besed. Toda glej, počasi se mi je začel vračati glas — jela sem odgovarjati vedno glasneje in predno sem odšla, bila sem zdrava. Zopet sem lahko pela in glasno molila. Skupno smo hvalile Marijo in ji vsak večer hodile prepevat.

Hvala Marija. Vsi naj spoznajo Tvojo pomoč in naj se z zaupanjem obračajo k Tebi!

V Ljubljani... 10. marca 1907.

ANTONIJA JERAS, *delav. v tob. tov.*

Priči v imenu drugih:

ANA AHLIN

JERICA KOŽUH

delav. v tob. tov.

Rešena pravde.

MELA sem veliko težav, več mesecev dolgo pravdo. Vzeti so mi hoteli, kar sem dobila pošteno v dar. Zatekla sem se k Mariji in ji obljubila javno zahvalo, ako me reši velike stiske. Marija je uslišala prošnjo; ko sem tri dni vztrajala v molitvi, dobim poročilo, da je pravda končana, da se je sodnija izrekla zame. Prihajam osebno k Mariji na Rakovnik, da se zahvalim in izpolnim obljubo.

V Ljubljani... 2. marca 1907.

MARJETA VIRK,
hišna posestnica.

Marija je pomagala.

OTEKLA mi je roka in mi provzročala grozne bolečine. Štirinajst dni nisem mogel zatisniti očesa. Sestra me priporoči v molitev na Rakovniku; od tega dne se je obrnilo na boljše in danes prihajam osebno na Rakovnik, da se zahvalim Mariji za milost.

Vel. Brusnice... 25. febr. 1907.

ANTON UDOVČ, *mladenič.*

Zahvala za zadobljeno zdravje.

PREVIDENA s sv. zakramenti za umirajoče sem se priporočila Pomočnici kristjanov. Pustila sem opravljati devetdnevnicu k Mariji Devici. Zdravje se je kmalu obrnilo na boljše in zdaj sem izven nevarnosti. Prosim, da se milost objavi v „Poročilih.“

V Ljubljani (Grubarjeve ul. št. 3)... marca 1907.

MARIJA J.

ZAUPAJMO V MARIJO

ZE predno je don Bosko začel zidati svetišče Marije, pomočnice kristjanov, v Turinu, razširjal je njeno češčenje pod tem mogočnim imenom. Ljudstvu je bilo skoraj novo, a sprejelo ga je z velikim veseljem. Velike milosti, katere je delila Pomočnica kristjanov, privabile so vedno več novih častivcev.

Don Bosko je sezidal veličastno svetišče. Marija sama mu je odkrila željo in mu obljubila

svojo pomoč. Z zoimi vinarji v žepu je poklical zidarje... zidal je... med tednom ni imel ničesar... prišla je sobota in ž njo denar, prav toliko, kolikor je potreboval za zidarje. Večkrat je že bilo v soboto... zvečer je moral izplačati delavce, tisoč in več tisoč lir... don Bosko se ni vznemirjal, bil je gotov, da bo pomagala Marija. Po kosilu je vzel klobuk, šel je v mesto k bogatemu bolniku, zdaj k enemu, zdaj k drugemu: „Ali želite ozdraveti?“ je vprašal — „Plačajte zidarje!“ — „Koliko?“ — „4000.... 5000 lir...“ In bolnik je dal in namah ozdravel. Dogodek se je širil od ust do ust — zaupanje do Pomočnice je čedalje bolj rastlo.

Don Bosku pa ni zadostovalo, da bi se češčenje omejilo le na Turin, želel je, da se razširi tudi drugodi. In kaj je storil? Začel je objavljati prejete milosti.

Ljudstvo je bra'o, zaupanje se je rodilo v srcih, in začelo se je zatekati k Pomočnici kristjanov... Milosti so rastle in ž njimi zaupanje — češčenje se je razširilo iz Turina po Laškem, odtod na Francosko, v Ameriko — po celem svetu.

Papež Pij IX. se je veselil, videč, kako čudovito se razširja češčenje. Dne 23. septembra l. 1868. je pisal don Bosku: „Prepričani smo, da je božja volja, da medtem, ko se ponavljajo sovražni napadi zoper kat. cerkev, častimo nebeško Devico z novimi slavami, pod imenom Pomočnice kristjanov.“ — „Češčenje sv. podobe božje matere“ — je dne 13. febr. 1903. pisal Leon XIII. o čudodelni podobi Pomočnice kristjanov v Turinu. — „se je po posebnem božjem sklepu čudovito razširilo skoraj med vsemi krščanskimi narodi.“

Med temi narodi je tudi slovenski — v prvi vrsti salezijanski sotrudniki.

Ko smo pred štirimi leti blagoslovili kip Pomočnice kristjanov, takrat so pokazali prvič, kako ljuba jim je ta nežna pobožnost. Še se spominjam, kako so v večernem mraku klečali v revni kapelici pred blagoslovljenim kipom, molili in peli ter prelivali solze svetega ginjenja. Marsikomu se je nov žarek ljubezni zanetil v srcu.

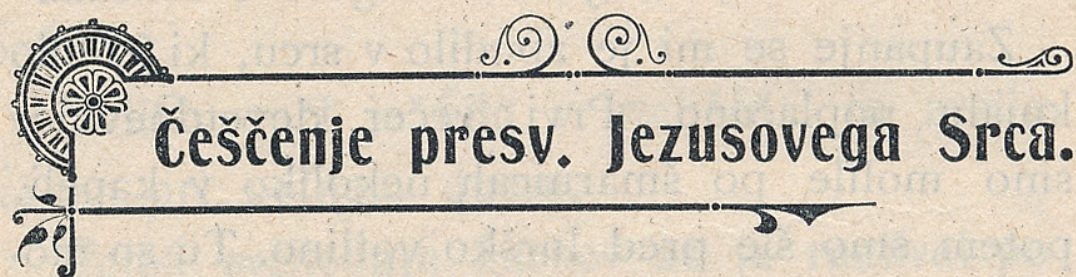
Odšli so z zaupanjem, katerega je ljubezen vzbudila v srcu. Odtlej je marsikdo prihitel na

Rakovnik v malo kapelico in z otroškim zaupanjem odprl srce ter molil, zdihoval k Mariji in prosil. Priporočila v molitev so se množila, tudi od daleč so prihajala pisma, za njimi zahvale za uslišane prošnje. Ali ni to nekaj podobnega, kakor se je godilo v početku v Turinu?

Ako je začetek enak, jednaka bo tudi bodočnost, ako se bomo ravnali po zgledu don Boska, katerega nam je dala Marija za zgled.

Ako je temu tako, zakaj bi molčali o zaupanju ljudstva, zakaj bi ne uslišali prošnje sotrudnika in natisnili milosti, kadar se v stiski obrne k Mariji, pomočnici kristjanov, kadar čuti, da mu je Marija uslišala prošnjo? Don Bosko je delal tako in s tem med ljudstvom oživil zaupanje; mi bomo posnemali svojega očeta in se posluževali istih sredstev. Naj ne veljajo za nas besede don Boska: „Salezijanec, ki se ne trudi, da bi razširil češčenje Marije, pomočnice kristjanov, je salezijanec po imenu, ne pa po delih!“

Isto velja tudi tebi, dragi sotrudnik, blaga sotrudnica. Tudi ti se moraš truditi, da razširiš češčenje Pomočnice kristjanov. Z zaupanjem se zatekaj k mogočni Kraljici, prosi jo v stiskah, kliči v potrebah — in kadar Marija usliši tvoj glas, ne skrivaj pred svetom: tvoj zgled bo vabil in razširjal kraljestvo nežne pobožnosti — zaupanje do Marije, Pomočnice kristjanov.

Češčenje presv. Jezusovega Srca.

Dragim častivkam.

» Dovolite, drage ljubljenske presv. Srca, da vam tudi jaz, ki si štejem v čast, da smem biti v številu častivk, izgovorim par besedi.

» Zlo se vedno bolj širi, nebrižnost in zaničevanje sv. vere se množi, širi se kletev in božje razžaljenlje. Srce čistega, ki je toliko dobrot izkazal svetu, ni ljubljeno, marveč na vse načine zasramovano. Ali moremo ostati nebrižni pri pogledu na toliko zlo?

» Jezus nas je poklical v število svojih častivk, da bi se z vsemi močmi zoperstav-

ljale zlu, preklinjevanju, nebrižnosti in brezbožnosti. To zedinjenje v svetem češčenju, ki ima namen zadostiti za zasramovanje, katero dobiva presladko Jezusovo srce v presv. Zakramentu, bi se moralo povsod razširiti, in mi se moramo truditi, da to dosežemo. Nič nas ne sme ustaviti, nobena težava prestrašiti v tem tako lepem poslanstvu.

» Kdo ne vé, kako se hudobneži trudijo, da bi povsod razširili zlo? Ali bomo mi menj goreče v razširjanju dobrega, kakor posvetneži v razširjanju zla?

» Oborožimo se s srčnostjo in gorečnostjo, da privabimo vse k temu češčenju, da pomnožimo število tih zadostimo presladkemu Jezusu za vse razžaljenje in tako ustrežemo željam božjega Srca, ki želi, da bi ves svet gorel v Njegovi sveti ljubezni. »

Častivka.

Češčenje presv. Jezusovega Srca med salezijanskimi sotrudniki in sotrudnicami v mesecu maju.

(Prva številka pomeni skupino, — druga opravilo, — tretja dan, kdaj naj opravijo zadostilno sv. obhajilo. — Vsakdo naj si zapomni, pod katero skupino spada!)

1. 2, 28 — 2. 4, 24 — 3. 1, 15 — 4. 8, 11 — 5 n. 6, 12 — 6. 7, 25 — 7 n. 5, 19 — 8. 2, 29 — 9. 3, 31 — 10 n. 9, 20 — 11. 1, 28 — 12. 4, 22 — 13. 2, 21 — 14. 8, 17 — 15. 3, 15 — 16 n. 5, 26 — 17 n. 4, 30 — 18 n. 2, 20 — 19. 1, 19 — 20. 6, 26 — 21. 9, 23 — 22. 6, 20 — 23. 7, 24 — 24 n. 3, 26 — 25. 3, 15 — 26. 7, 14 — 27. 9, 27 — 28. 2, 19 — 29 n. 5, 19 — 30. 1, 30 — 31. 6, 23 — 32 n. 3, 30 — 33. 6, 21 — 34 n. 9, 26 — 35 n. 7, 19 — 36. 5, 16 — 37 n. 2, 20 — 38 n. 3, 12 — 39 n. 8, 26 — 40 n. 7, 30 — 41 n. 5, 20 — 42 n. 1, 20 — 43 n. 4, 19 — 44 n. 9, 19 — 45 n. 6, 12 — 46. 3, 20 — 47. 4, 26.

Nove častivke in častivci.

48 8, 19 — Drenik Marija, Virk Marija, Simoneti Apolonija, Grošelj Marija, Vrpunc Ivana, Mlakar Marija, Rupnik Marija, Kraševac Antonija, Zalaznik Marija, Merhar Frančiška, Pavlovčič Ivana, Drenčina Neža, Vončina Marija, Pernče Ivana, Jordan Uršula, Kadunc Marija, Denco Ana, Golob Marija, Žičkar Anton, Vrček Terezija, Knavs Marija, Mlakar Marija, Štrukelj Frančiška, Luzar Marija, Ricelj Marija, Pirc Ana, Gorišek Marija, Pavlin Neža, Premru Terezija.

49 5, 25 — Pavlin Marija, Štricelj Marija, Žagar Jozefa, Vadnal Terezija, Brezic Marija, Lemont Jozefa 27; Lemont Jozefa 12, Vadnal Marija, Širca Ana, Širca Anton, Premru Alojzij, Muha Ignacij.

NB. Za častivke in častivke presv. Srca, ki so vpisani v salez. zavodu na Rakovniku, se bere prvi petek v mesecu sv. maša pred izpostavljenim sv. R. T.

Mir z vami.

Bila je velika noč, praznik miru, sijajni praznik cvetoče vigredi.

Toda mir je bil daleč od mlade gospe.... svetlobe ni bilo v njeni duši.

Po grozni noči brez sná je vstala utrujena. Obličje, blede in upalo, vdrte oči in medle so razodevale notranji boj. Telo, četudi mlado in krepko, se je šibilo pod srčno bridkostjo.

Kakor običajno, je tudi danes vstala zgodaj in šla v cerkev. Ko je klečala pred altarcem, v somraku v mirni cerkvi, je iskala v svojem spominu, otemnjenem vsled bridkih misli, kratke molitve, ki bi se strinjala s potrebo njenega srca.... toda ni misli ni našla, ni občutka ljubezni....

In vendar je čutila neizogibno potrebo po mali tolažbi: žejalo jo je po miru, po nečem nadnaravnem, ki bi utešilo ono boleost, od katere ni imela ničesar razun solza.

Tedaj se je loti živo, goreče, močno hrepenenje po Bogu, po onem, ki je jedini mogel prodreti v njeno dušo in ji prinesiti sladek, skrivnosten velikonočni pozdrav — *Mir z vami!*

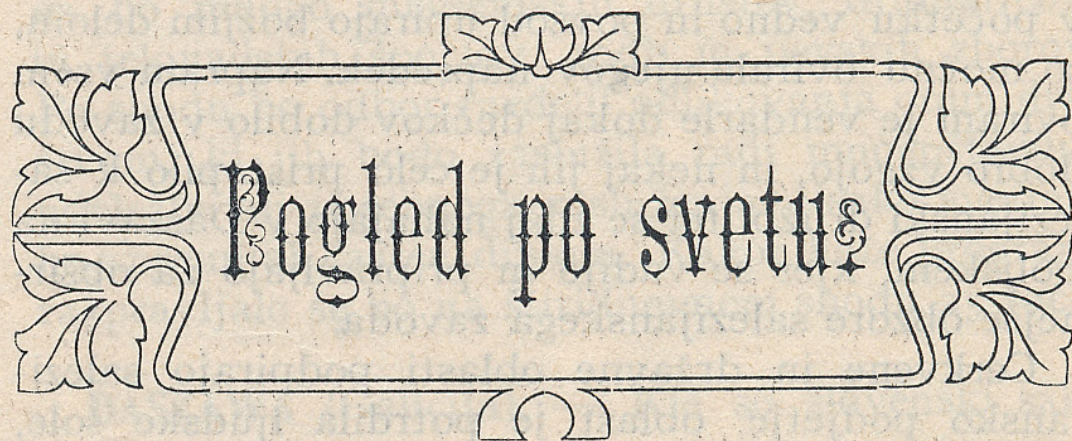
— Če je moja duša čista od včeranje zarje, vendar ni pripravljena prejeti Boga — je premišljevala obupana.

— Zakaj si misliš nepripravljeno? — ji je zašepetal sladek notranji glas. — Ali nisi radovoljno sprejela trpljenja, ki je prihajalo iz moje roke? In trpljenje je ogenj, ki čisti.... je svetloba, ki obsije.... je zaklad, ki premaga vsa druga bogastva. Trpljenje je bilo dar tvojega srca.... dar srca je ljubezen, ljubezen velika, prava, vzvišena. O pridi!...

Na sladko vabilo gospa vstane, spremenjena v duši; obrisala si je mokre oči in se približala altarcu, ponavljajoč z božjim služabnikom: *O Gospod, reci le eno besedo, in moja duša bo zdrava.*

Ona je v tem trenutku popolnoma umela, kako resnične so božje besede: *Pridite vsi, ki ste obteženi, in jaz vas bom poživil!*

In ve o duše, polne mučnih skušnjav, zakaj trepetate pred Gospodovo mizo? Ali ne veste, da je trpljenje ogenj, ki čisti? Gospod vas kliče, da vam poda poljub miru: *Pridite, jaz vas bom tolažil..... mir z vami.*

LJUBLJANA. — Ko je goreči salezijanski sotrudnik, č. g. *Janez Smrekar*, katehet na meščanski šoli v Ljubljani, obiskal salezijanski zavod v Turinu, začel je takoj misliti, da bi se kaj takega vpe-ljalo tudi na Kranjskem. Videl je, da je podjetje težko, da ga ne bo mogoče tako hitro udelejevati, zato se je uspešno poprijel dveh sredstev.

Najprej je poiskal mladeničev in dečkov in jih poslal v salezijanske zavode, da bi se ondi vzgojili v salezijanskem duhu. Revne je podpiral deloma z lastnimi stroški, deloma z darovi dobrih oseb. Na tak način je tekom nekaj let obogatil salezijansko družbo z nekaj duhovniki in mnogimi kleriki, ki se marljivo pripravljajo, da se tudi oni dobro izurjeni podajo na delo.

Poprijel se ja pa še drugega sredstva. Navdušeno je govoril o don Boskovi delih med svojimi znanci, ki so potem seznanili druge in kmalu je štela Ljubljana lepo število salezijanskih sodelavnikov. Njihov namen ni bil le podpirati dečke, ki so se vzgajali po salezijanskih zavodih — preskrbeli so tudi pripraven prostor, kjer naj bi se nastanili don Boskovi sinovi. Odločeni odbor je kupil grad Rakovnik, na dolenski strani ljubljanskega mesta.

Julijana Petjo.

Vsled tako požrtvovalnega delovanja sal. sodelavnikov, se vrhovni predstojnik, don Mihael Rua, ni mogel več upirati njihovi želji, in dne 27. novembra l. 1901. je poslal, četudi s težavo, tri salezijance. Radi pomanjkanja oseb so se morali zadovoljiti z ozkim delokrogom. Razne nesreče in težave, ki se v početku vedno in povsod upirajo božjim delom, so močno ovirale njegov napredek. Napram vsem oviram je vendarle dokaj dečkov dobilo v zavodu dobro vzgojo, in nekaj jih je celo pristopilo k salezijanski družbi ter se zdaj nahajajo v Daszavi na Poljskem, kjer se vadijo in pripravljajo za obširnejše obzore salezijanskega zavoda.

Cerkvene in državne oblasti podpirajo salezijansko podjetje, oblast je potrdila ljudske šole, magistrat in dežela sta izročila zavodu v posebno skrb uboge otroke, ki radi pomanjkanja domače vzgoje potrebujejo posebne ljubezni. Sodnik Melčinski, ki je v minulem letu uradno obiskal ljubljanske zavode, se je izrazil o sal. zavodu posebno laskavo (1).

(1) Več o tem prihodnjič.

DUNAJ. — Cenjenim sodelavnikom je gotovo znano, da so se pred tremi leti salezijanci nastanili tudi na Dunaju. Neki odbor jim je izročil meščansko šolo, od katerega so res dobivali podporo, a bili so popolnoma odvisni od njega. Bilo je želeto, da bi se njih delovanje razvijalo prosto, po duhu salezijanskega očeta don Boska, vsled česar je bilo neobhodno potrebno, da si poiščejo drugega prostora, kjer bi po salezijanskem načinu mogli vzgajati mladež. Meseca maja lanskega leta je Marija Pomočnica prišla na pomoč. Pobožna dama Petjo je premišljevala, kaj bi storila v božjo čast. Goreči kanonik stolne cerkve, veleč. g. Schöpfungleuthner ji svetuje, naj izroči dar salezijancem, ki ga bodo obrnili v prid mladini. Na tak način so dobili poslopje na Dunaju (III, Dietrichgasse 38). Če pomislimo na ogromne svote, ki se zahtevajo za dunajska poslopja, dobi dar še večjo veljavo. Drugači ne moremo izraziti svoje hvaležnosti, nego da povabimo spoštovane sodelavnice, naj skupno z nami molijo za dobro gospo, da ji Bog stotero poplača veliko dobroto.

Poslopje pa, ki nam ga je darovala dobra sodelavnica, je bilo zidano za zasebne družine, zato brez širnih in zračnih sob, kakor so potrebne v zavodih. Vrh tega je manjkalo dvorišča, kjer bi se zabavali dečki, in prostora za kapelico, kjer bi opravljali svoje pobožnosti. Salezijanci so bili prisiljeni prikupiti si bližnje poslopje in se zakopati v velike dolgove.

Podamo te novice cenjenim sodelavnikom, ker vemo, da se vesele skupno z nami, videč, da se njihovi darovi uspešno porabijo. Salezijanski zavod na Dunaju bo velevažnega pomena nele za dunajsko mesto, temveč tudi za vse salezijanske zavode na Avstrijskem.

LIZBONA — **Kraljica Amelia v salezijanskem zavodu:** Dne 26. januarja t. l. je portugalska kraljica Donna Amelia obiskala nove prostore salezijanskega zavoda v Lizboni. — Pri vstopu jo je pozdravila kraljeva godba (1) salezijanskih gojencev s kraljevo koračnico, na kar se je kraljica podala v hišno kapelico. Ko je prišla med gojence, jo je pozdravil sal. provincijal D. Cogliolo, za njim pa je mali gojenček deklamoval Monteirovo pesem: *Chovam benções os céus sobre a Rainha* — blagoslov z nebes rosi naj nad kraljico....

Nato si je kraljica ogledala zavod in pri tem še bolj pokazala materino srce. Po pravici jo portugalski narod imenuje *sveto kraljico*. Kot skrbna mati je hotela natančno izvedeti, kako se vzgojujejo njeni sinovi.

Približala se je tudi in postala pri postelji dveh bolnih dečkov, ki sta radi mrzlice morala ostati v postelji. Več gojencev je ljubeznivo stisnila k sebi in jih celo poljubila. Malim pevcem, ki ob nedeljah in praznikih hodijo pevati v kraljevo kapelo, je izrazila svojo hvaležnost. Najboljši vtis so ji pa napravili mali rokodelci v lepo urejenih delavnicah.

Popolnoma zadovoljna z vsem je pred odhodom

(1) To častno ime je lansko leto podaril portugalski kralj.

iz zavoda napisala v knjigo obiskovavcev sledeče besede: „*Želim, da tako dobrodelni zavod vedno raste in srečno uspeva.* — Kraljica AMELIA.

BRAZILIJA. — Iz pisma nekega misijonarja namenjenega v Brazilijo, posnamemo sledeče:

„Odpluli smo iz Genove. Morje je bilo vedno mirno, tako da nihče izmed nas ni trpel najmanjše nadloge, katero navadno provzroča morje. S kapitanovim dovoljenjem smo mogli biti vsak dan pri sv. maši. Vsak večer so postavili oltar v čitalni sobi, kjer so se potem drugi dan vrstile maše naših duhovnikov.

» Pri zadnjih dveh mašah je bilo vedno navzočih mnogo popotnikov iz prvega razreda, ki so opravljali z nami jutranje molitve. Ob nedeljah je bila

je visokorodni gospod dr. Pinto Pacco daroval zlato uro. »

MOSAMBIK. — Proti koncu januarja so odpotovali iz Lizbone proti vzhodni Afriki štirje misijonarji, da prevzamejo vodstvo sirotišnice v mestu *Lorenzo Marques*. Čestitamo novim junakom in jim želimo mnogo uspeha.

CORDOBA (Argentina). — Novi zavod tik prazničnega oratorija je skoraj dovršen. Tekom meseca marca ga nameravajo odpreti in tako bo mogoče sprejeti nad 300 gojencev. Po veliki noči začnejo tudi z obrtnimi šolami.

FAENZA. — Tretji shod prazničnih oratorijev. — Kakor smo že omenili, vršil se bo koncem aprila

Tanjore (Indija) - Blagoslovljenje vogelnega kamena sal. zavoda.

zadnja maša ob devetih in sicer v tretjem razredu. Lepo je bilo gledati nad 800 ljudi, ki so med sv. mašo pobožno molili rožni venec. Zadnji dan je častiti gospod Karel Peretto imel govor na krovu. Navdušeno je izpodbujal vernike, naj se v vseh stiskah in težavah zavedajo, da je le v veri mogoče najti pravo tolažbo, da jim le ona zamore biti prava voditeljica v novem življenju, katero so izbrali.

» Dne 3. januarja smo srečno izkrcali v *Santos*. Tu sta nas čakala vodja iz naših zavodov iz *Lorene* in *Guaratinguetà*; ž njima smo se napotili proti *Sv. Pavlu*. Po peturni vožni z železnico, smo došli do zaželenega cilja. Z odprtimi rokami so nas sprejeli naši sobratje in želeli so, da bi za nekaj časa ostali med njimi. Toda treba je bilo iti dalje, tembolj ker so v *Loreni* že dolgo pričakovali gospoda provincijala k sklepu šolskega leta in k razdelitvi darov.

» Tu smo bili navzoči pri hatehetskem izpraševanju. Jako so se odlikovali oni gojenci. Zmagavcu

v Faenzi na Laškem tretji shod prazničnih oratorijev. Od vseh strani prihajajo odobravanja in voščila za veličasten izid. Odbor pridno pripravlja in pričakovati je res obilne udeležbe. Udeležila se ga bo mnogo mladeniških društev, dramatičnih in telovadskih športov, godb in pevskih zborov. Po shodu bo odbor razdelil odlikovanja onim društvom, ki jih bodo zaslužila radi mnogoštevilne udeležbe ali posebnega zasluženja. Vsako svetinjo bo spremljal časten diplom. Kakor kaže program, razpravljalo se bo na štiridnevem shodu 25 točk.

DASZAWA (Galicija). — Kje so slovenski salezijanci—pod tem naslovom smo lansko leto ponatisnili v *don Bosku* kratek članek, ki je največ govoril o slovincih v Daszawi. In to po pravici, saj je ondi največ mladih slovenskih moči, ki nam obljublajo v nekoliko letih uspešno podporo.

Častiti sobrat, gospod Francišek Povše, se je z veseljem odpovedal mili domovini in se podal

med mrzle Rusine, da ondi navdušuje in podpira rojake, ki se pripravljajo za salezijansko polje.

Veseli nas, kadar prebiramo pisma mladih slovencev, videč, kako so navdušeni in stanoviti v poklicu.

Poslušajte, kako piše eden izmed ondotnih klerikov salezijancu v ptujini. Potem ko prosi oproščenja, da radi obilnega učenja toliko časa ni mogel ničesar poročati, nadaljuje:

Oprostili boste pač moji filozofsko-mrzli suhoparnosti. Znosite se nad Platonom, s katerim se morda prerad pogovarjam. Da, še več, ne vem, ali bi Vam

Indijanec Bororos.

povedal ali ne..... naj bo..... s Platonom sva postala taka prijatelja, da ne vem, ali sem jaz zlezel v njega, ali on v mene. Očaral me je. On se je trudil dolgo, da je spravil iz mene bajno hčerko vile — fantazijo in postavil na njeno mesto moža — razumnega filozofa. To je pa baš profesor. Varvelli in Conelli-u jako po volji, in zato sem si pridobil prijateljstvo teh mož, kar ni mala stvar..... Toda morda pa je le še kaj fantazije v sredi puščave. Denimo na stran filozofijo.....

Koliko novic bi Vam, mnogočastiti gospod, imel jaz povedati. Ne vem, kje začeti, kako končati? Vaš in moj položaj sta si nekako podobna, dal Bog, da bi si bila i koncem leta. Oba zunaj dragih slovenskih gor, zunaj onih visokih snežnikov domačih.... oba pripravljajoč se za skušnjo.... oba salezijanca. In vendar, kaka razlika. Jaz se moram še toliko boriti, o kako daleč je še do cilja popolnosti..... Vi tako

blizu preljubega očeta don Boska, jaz tu v sredini pustinje poljske, kjer si mora toli slavno ime našega ustanovnika še delati stezo, po kateri bodo stopali nosilci tega imena, trkajoč na srca bogaboječega poljskega ljudstva. Toda upajmo! Zastava salezijanska vihra na meji treh cesarstev. Za sabo je privabila obilo delavcev. Sinovi so to ene matke, sinovi Slave: Poljaki in Slovenci. In Vi pa tam, ki od daleč gledate na nas, kot na bodoče upanje razvoja med slovanskimi narodi.... bodite prepričani, da v nas, da v mrazu in ledu, vendar bije gorko srce, ki zna ogrevati i druga ledena srca — ki hrepeni po delu, hrepeni po razumovanju. Da, tukaj, Vam je vzgled naš Daszawski študentat. Kako zanimanje tu za študije. Vsak hoče vzeti maturo, vsak postati doktor, vsak delati za mladino, vsak biti... ne vem kaj, a rajši vse opustiti, kot zapustiti družbo don Boska....

Da je toliko zanimanja za učenje, zato moramo pohvalo vrlim profesorjem, ki se poslužujejo vsevrstnih sredstev, da bi navdušili učence za vedo, ki je toli potrebna v zdanjem času, in jim v vedi pokazali Resnico, h kateri pripelje prava veda.

Veliko navdušenja za učenje vzbudijo javne razprave. Tako razpravo nam na kratko opiše klerik T. M., slovenski novic v. Daszawi:

Obhajali smo praznik sv. Tomaža akvinskega. Kakor je navada v modroslovnih študentatih, privredili so tudi naši modroslovci na čast sv. Tomažu slavnostno akademijo.

Dvorana je bila okusno okrašena. Pred podobo sv. Tomaža je gorelo več sveč. Prostore na levi in desni so zasedli predstojniki in povabljeni gostje.

Takoj prva čveteroročna koračnica na klavir je povedala navzočim, da danes hočejo javno pokazati napredek v učenju. Sledilo je več lepih poezij, s katerimi so posamezno in tudi skupno slavili čednosti in nepresegljivo modrost cerkvenega učenika.

Veliko zanimanja je vzbudilo modroslovno tekmovanje. Zagovornik je previdno zagovarjal svoje trditve in hrabro pobijal težkoče, katere so neprehoma stavili navidezni nasprotniki. Častno je rešil svojo ulogo prvi zagovornik, ki je zmagonosno prepustil prostor drugemu. Tudi ta se je hrabro boril. Različne težkoče in vprašanja je rešil pohvalno, le ene težkoče ni vedel rešiti, na kar je zagotovil svojemu nasprotniku, da mu odgovori jutri.

Tudi pevci so pohvalno odpeli več točk.

K zaključku sta dva cerkvena dostojanstvenika odobraval in hvalil lepi napredek na modroslovnem polju in s svojo priljubljenostjo zanetila v mladih srcih še večje veselje in zanimanje do učenja.

Čestitamo, dragi rojaki, da tako lepo napredujete v salezijanskem življenju in v učenju. Srčno naprej! Polje delovanja je obširno in to polje potrebuje izurjenih delavcev. — Pozdrav vam in bratom Poljakom.....

ŽIVLJENJE SAVIA DOMINIKA,

salezijanskega gojenca v Turinu.

XVII. — Dominikovo občevanje s tovariši.

Marsikaj lepega bi lahko povedal o Dominiku, glede njegovega občevanja s tovariši. Naj zadostuje le sledeče. — Dominikov prijatelj je bil vsak; ako go morda kdo ni ljubil, ga je radi njegovih čednosti gotovo spoštoval. Njegovi največji prijatelji so bili udje družbe „čistega spočetja.“ Ž njimi se je najčešče shajal, da se je mogel prosto pogovarjati o svetih rečeh in tako nadaljevati pot popolnosti, katero si je izbral. Izmed teh je posebno ljubil dva, Kamila Gavia in Janeza Masalja. Prvi je prišel že nekoliko bolehen v zavod. Ko nekega dne otožno gleda igrajoče tovariše, ga Dominik nagovori:

— Kako se zoveš?
— Kamil Gavio iz Tortone.
— Koliko si star?
— Petnajst let.
— Zakaj si tako otožen? Si morda bolan?
— Bil sem doma jako bolan in sedaj nisem še popolnoma zdrav.

— Hočeš ozdraviti, kajneda?
— Tudi, še bolj pa hočem spolniti voljo božjo. Po teh besedah je Dominik spoznal s kom ima občevati, zato mu reče: „Kdor želi spolniti voljo božjo, mora posvetiti samega sebe. Ali se hočeš posvetiti?“ „Da,“ odgovori Gavio. Nato mu Savio v kratkem razloži, da vsak, ki ima namen spolnovati vestno svoje dobžnosti, lahko pristopi k družbi čistega spočetja in tako ima lahko sredstvo, da postane svet. Gavio ga je pazljivo poslušal; da bi bil pa popolnoma gotov o novem načinu življenja, ki mu ga je Dominik popisoval, je vprašal: „Kaj mi je torej storiti?“ Dominik mu je odgovoril: „Naša svetost obstoji v tem, da smo veseli. Varovati se moramo le greha, ki nas oropa milosti božje, kot največjega sovražnika; prizadevati si moramo potem, da vestno spolnujemo vse svoje dolžnosti. Pred vsem si pa zapomni: *Servite Domino in laetitia*, služimo Gospodu v svetem veselju.“

Te besede so utolažile Gavia in od onega dne je postal poseben Dominikov prijatelj. Toda kmalu se je povrnila prejšnja bolezen, tako da je po dveh mesecih, ko se je nahajal v zavodu, mirno zaspal v Gospodu. Bil je 30. decembra leta 1856.

V bolezni mu je Savio stregel in hotel je cele noči čuti pri njemu, kar mu pa njegovi predniki niso dovolili. Ko je Gavio umrl, se je Dominik zadnjič podal k njemu in ko ga je videl ležati mrtvega, je vzkliknil: „Zbogom, Gavio, prepričan sem, da si ti gotovo v nebesih: pripravi tudi zame ondi prostor. Jaz ostanem vedno tvoj prijatelj dokler bom živel in molil bom za pokoj tvoji duši.“

Svoje tovariše je nagoval naj ne zabijo moliti

za umrlega Gavia. Večkrat jim je ponavljal te-le besede: „Ako mi sedaj molimo za našega tovariša, bo ob naši smrti Bog določil, da bodo drugi za nas molili.“

XVIII. — Dominik in Masalja.

Bolj tesno prijateljstvo je Dominik sklenil z Janezom Masaljo iz Marmorita pri Mondonio. Prišla sta oba istega leta v zavod in oba sta imelo željo, da bi postala duhovna.

— Nekega dne je Dominik rekel svojemu prijatelju: „Ne zadostuje, da hočeva postati duhovna, temveč si morava tudi prizadevati, da doseževa kreposti, ki so k temu stanu potrebne.“ Na to mu je Masalja odgovoril: „Ako storiva, kolikor je od naju odvisno, nama bo Bog gotovo dal milost in moč, da postaneva vredna, stopiti v njegovo službo.“

Duhovne vaje sta opravila z vzgledno marljivostjo. V tem času se je njuna ljubezen podvojila in začela drug drugemu zaupati notranje težave in ovire k popolnosti. Po končanih duhovnih vajah je Dominik rekel tovarišu: „Želim, da sva res prava prijatelja; prava prijatelja za dušne reči. Zato naj vsak izmed naju pazi na pregreške drugega in mu jih pove da se jih moreva v prihodnje znebiti — tako, ako vidiš kaj dobrega, kar bi lahko storila, ne zabi me opomniti.“

„Rad bom to storil zate, dasiravno ne potrebuješ; ti pa moraš opominjati mene, ki sem starejši od tebe in imam toliko napak, katerih se moram otresti.“

Odtlej sta Dominik in Masalja postala prava prijatelja, njuno prijateljstvo je bilo trajno, kajti slonelo je na čednosti. Tekmovala sta med seboj z dobrim zgledom in z nasveti in tako drug drugemu pomagala k svetosti.

Koncem šolskega leta je smel vsak iti domov na počitnice, vendar je bilo mnogo takih, ki so raji ostali v zavodu pri don Bosku — med temi tudi Savio in Masalja. Ker so ju pa doma težko pričakovali, sem jima zapovedal in šla sta pogledat drage domačine; ostala sta pa le toliko časa, kolikor jima je bilo zaukazano. Zakaj so dečki radi ostajali v zavodu med počitnicami, lahko razvidimo iz sledečega pogovora med don Boskom in Dominikom.

— Zakaj ne gresta domov za nekaj časa? — Dominik se je nasmehnil in ni odgovoril.

— Kaj pomeni ta nasmeh?

— Vem, da naju doma starši željno pričakujejo, tudi midva jih ljubiva in rada bi šla k njim. Vem pa tudi, da je ptiček varen pred jastrebom le kadar je v kletki — manjka mu prostost, ima pa varno svoje življenje. Tudi midva sva podobna ptičkom,

zato raje ostaneva v zavodu, kjer je popolnoma zavarovana najina čednost.

Ako bi hotel opisati čednosti dečka Masalje, moral bi ponoviti večinoma kar sem doslej omenil o Dominiku, katerega si je vzel za zgled. Bil je trdega zdravja in v učenju mu ni bilo jednakega; po končanih latinskih šolah je stopil v semenišče. Bil je srečen, ker je dosegel končno svoj cilj — toda ni trajalo dolgo njegovo veselje. Lotila se ga je huda bolezen, vsled katere je moral iti domov, da bi zadobil izgubljeno zdravje. V tem času je pisal Dominiku sledeče pismo:

Dragi prijatelj !

Mislil sem, da bom ostal doma le malo časa in da se kmalu povrnem med drage tovariše. Uvidim pa, da se bolezen vedno bolj vleče in negotov je njen izid. Zdravnik mi pravi, da gre bolje, meni se pa zdi nasprotno. Predragi Dominik, jako me žalosti, ker ne morem opravljati pobožnih vaj, kakor so v zavodu v navadi. Tolaži me le spomin na one dneve, ko sva se skupno pripravljala za sv. obhajilo.

Upam, da, akoravno telesno ločena, nisva ločena v duhu.

Pošlji mi čimprej vse moje knjige; ne zabi posebno latinskih knjig med katerimi se nahaja tudi „Hoja za Kristusom.“ Večkrat hodim na izprehod, in premišlujem: Bom li ozdravel? Ali bom še videl svoje tovariše? Ali je ta moja zadnja bolezen? Kaj bo z menoj, ve le Bog! Jaz sem vedno pripravljen storiti voljo božjo.

Ako imaš zame kak dober nasvet, mi ga pismeno sporoči. Naznani mi tudi kako je s tvojim zdravjem; spomni se me v molitvi, posebno pri sv. obhajilu. Ako nama ne bo dano, da ostaneva skupaj na tem svetu, upam, da se bova enkrat srečno našla v nebesih.

Pozdravi vse tovariše, posebno člane družbe čistega spočetja. Tebi vedno udani

JANEZ MASALJA.

Dominik je vestno opravil kar mu je njegov prijatelj naročil, obenem mu je pa tudi pisal tako-le:

Predragi Masalja!

Tvoje pismo me je jako razveselilo, ker po tvojem odhodu nisem ničesar zvedel o Tebi: sedaj vsaj vem, da si še med živimi. Dobiš vse, kar si me prosil, tudi mašne bukvice, katere Ti posebno priporočam.

Praviš, da Te žalosti, ker nimaš priložnosti, da bi opravljal nabožne vaje kakor jih imamo tu. Tudi meni se godi isto kadar sem doma. Jaz sem tedaj šel vsak dan v cerkev obiskat Najsvetejše in peljal sem seboj tudi druge dečke. Ondi sem jim čital kako poglavje iz mašnih bukvic — ako ti je mogoče stori tudi Ti tako. Omenjaš, da ne veš,

boš li prišel še kaj pogledat v zavod; vedi, da se tudi jaz jako slabo počutim in slutim, da bom kmalu moral zapustiti ta svet. Napraviva tako: moliva drug za drugega, da bova pripravljena na smrt.. Kdor izmed naju bo šel prvi v nebesa, naj pripravi prostor za drugega, da se bova mogla enkrat oba veseliti v nebeški slavi.

Naj nama ljubi Bog dodeli, da postaneva kmalu sveta, ker drugače bo manjkalo časa.

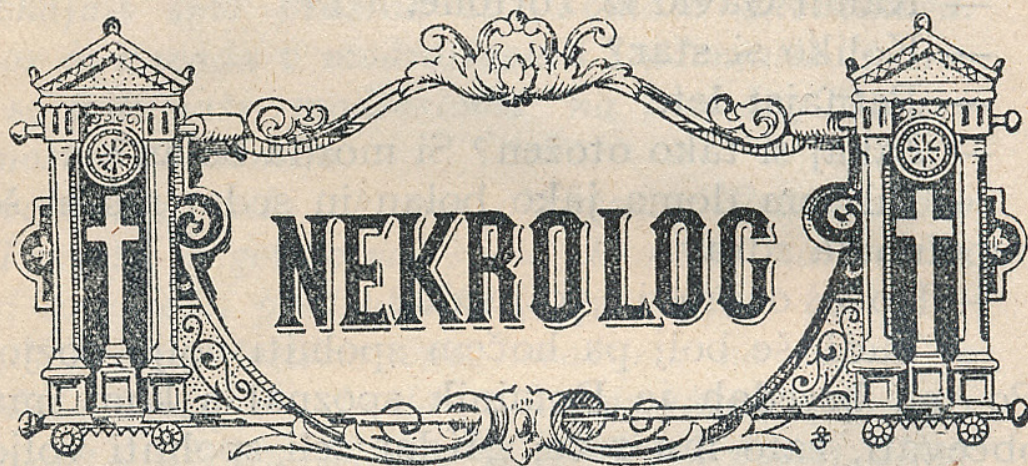
Vsi tvoji tovariši Te že le videti in Te srčno pozdravljajo. Jaz pa ostanem vedno Tvoj zvesti

Dominik Savio.

Dnevi dečka Masalje so bili šteti. „Sprejel je z največjo vzglednostjo svete zakramente — tako veleč. gospod dr. Valfrè, župnik iz Marmorita — in končal to zemsko življenje ter se preselil v nebesa.”

Novica o smrti dragega tovariša je Dominika zelo užalostila; akoravno vdan v božjo voljo, je dolgo časa jokal za njim. Prvič sem tedaj videl na njegovem angelskem obrazu znak žalosti, prvikrat sem ga tedaj videl jokati. Ta izguba je dokaj potrla Dominikovo srce in tudi njegovo zdravje se je vidno poslabšalo.

(Dalje).

Kipar Andrej Rovšek.

Z gosp. Andrejem Rovšek-om je dne 3. marca zginil mož, ki je s svojo umetnostjo družil ponižnost in veliko pobožnost.

Pred dobrimi 15 leti je utvoril v Ljubljani svojo podobarsko delavnico in njegovo ime je hipoma zaslovelo po celi deželi. Njegovi izdelki so pravi kras cerkvam. S svojo ponižnostjo in prijaznostjo si je znal povsod pridobiti spoštovanje.

Naklonjen salezijancem se je sam ponudil, da je preslikal kip Marije Pomočnice, altar in tabernakelj. Tudi pri lurški votlini se je pokazal gorečega, delavnega sotrudnika.

Naj počiva v miru blagi mož in naj dobi plačilo pri Bogu, za katerega čast in slavo je mnogo storil po slovenski domovini. Pridni sosrudniki in sotrudnice naj se ga pa spominjajo v gorečih molitvah.

Z dovoljenjem Nj. Emin. kardinala nadškofa turinskega
Tiska „Salezijanska tiskarna B. S.“ Via Cottolengo 32, Turin (Italija)
Odgovorni urednik za Italijo: Jožef Gambino.
Upravništvo: „Collegium Salesianum“ — Rakovnik pri Ljubljani.
Odgovorni urednik za Avstrijo in Ogrsko; Josip Valjavec.